

SLOVENSKE NOVICE
Neodvisen slovenski
tednik. Najbolj razšir-
jen v severozapadu Z.
D. Uspešen za oglaš-
vanje.

SLOVENSKE NOVICE

SLOVENIAN NEWS
An independent Slo-
venian Weekly. Covers
all the territory in the
Northwest Best adver-
tising medium.

LIST ZA SLOVENCE V SEVEROZAPADU ZEDINJENIH DRZAV. GLASILO S. K. P. DRUŽBE.

Letnik IV.

CALUMET, MICHIGAN, AUGUSTA 29 1919.

Štev. 23

Ogrski regent Jozef primoran odstopiti.

Delegati mirovne konference so dali Jozefu le par ur časa, da se odloči za resignacijo. Nova vlada je koalicijska, v kateri so zastopane vse stranke.

Spor med Srbijo in Rumunijo radi Banata.

Pariz, 25 avg. — Rumunska vlada je odklonila zaključek mirovne konference, da deli Banat med Srbijo. "Echo de Paris" poroča, da je mobilizacija in vojna proti Rumuniji.

Budapešta, 24. avg. — Uradno poročajo, da je nadvojvoda Jozef rezigniral v petek popoldne. Mirovna konferenca ni bila priznana.

Pariz, 24. avg. — Vrhovni svet mirovne konference je poslal utočeno vladi v Beogradu, da Rumunija prikraja Banat na odločeno, katero so ji prisodili za vojniški, za toliko kolikor je rekvi- zirala živili in drugega blaga na vojskem.

Pariz, 23. avg. — Sinoči je prišlo telefonska vest iz Budapešte, da nadvojvoda Jozef rezigniral. Vrhovni svet mirovne konference je poslal utočeno vladi v Beogradu, da Rumunija prikraja Banat na odločeno, katero so ji prisodili za vojniški, za toliko kolikor je rekvi- zirala živili in drugega blaga na vojskem.

Pariz, 23. avg. — Vrhovni svet mirovne konference je poslal utočeno vladi v Beogradu, da Rumunija prikraja Banat na odločeno, katero so ji prisodili za vojniški, za toliko kolikor je rekvi- zirala živili in drugega blaga na vojskem.

Pariz, 24. avg. — Po zadnjih poročilih iz Budapešte se je vlada to- čno odločila, da se zruši. Vrhovni svet mirovne konference je poslal utočeno vladi v Beogradu, da Rumunija prikraja Banat na odločeno, katero so ji prisodili za vojniški, za toliko kolikor je rekvi- zirala živili in drugega blaga na vojskem.

Pariz, 24. avg. — Po zadnjih poročilih iz Budapešte se je vlada to- čno odločila, da se zruši. Vrhovni svet mirovne konference je poslal utočeno vladi v Beogradu, da Rumunija prikraja Banat na odločeno, katero so ji prisodili za vojniški, za toliko kolikor je rekvi- zirala živili in drugega blaga na vojskem.

Pariz, 24. avg. — Po zadnjih poročilih iz Budapešte se je vlada to- čno odločila, da se zruši. Vrhovni svet mirovne konference je poslal utočeno vladi v Beogradu, da Rumunija prikraja Banat na odločeno, katero so ji prisodili za vojniški, za toliko kolikor je rekvi- zirala živili in drugega blaga na vojskem.

Pariz, 24. avg. — Po zadnjih poročilih iz Budapešte se je vlada to- čno odločila, da se zruši. Vrhovni svet mirovne konference je poslal utočeno vladi v Beogradu, da Rumunija prikraja Banat na odločeno, katero so ji prisodili za vojniški, za toliko kolikor je rekvi- zirala živili in drugega blaga na vojskem.

Naseljeniška predloga v zbornici.

Washington, D. C. — Po reviziji naseljeniški predlogi, predloženi kongresni zbornici po kongresniku Johnu iz Washingtona, bo naseljevanje prepovedano za dve leti, če predloga postane postava.

Postava ima tudi ostre določbe za tujcemce, ki hočejo postati ameriški državljani. Prvi državljanski papir mora naseljenec zahtevati, preden poteče prva tri leta, državljanstvo prejme naseljenec šele po osemletnem bivanju v Združenih državah. Naseljenec, ki zahteva prvi državljanski papir, mora svojo zahtevo položiti pisмено. Soglašati mora, da se bo najmanj enkrat v letu zlagel pri okrajnem pisarju ali naseljeniški oblasti. Učiti se mora angleškega jezika in vladne forme Združenih držav. Naseljenec, ki ne dobi državljanstva papirja po osmih letih, bo deportiran.

V postavo je vpisana izjema glede izučeni delavcev, ki do- voljuje importacijo izučeni delav- cev v času, ki ga smatra delavski tajnik potrebnim.

Ko mineta dve leti, v katerih je prepovedano naseljevanje, se raz- deli naseljenici v dva razreda. V enem razredu ostanejo oni, ki so prišli začasno v Ameriko, v dru- gem pa tisti, ki hočejo tukaj osta- ti trajno.

Postava dalje pravi, da se de- portirajo vsi tujcemce, ki so umaknili svoje prve papirje, da jim ne bo treba opravljati vojaške službe. Taki deportirani naseljeni- ki so za vedno izključeni iz Zru- ženih držav.

Spor med Srbi in Italijani.

Boka Kotorska, 21. avg. — Francoske čete so zapustile tu- kajšnje mesto in se tisti dan so prišli Italijani v večjem številu. V mestu sta zdaj dve garniziji, srbska in italijanska; v luki leži pet italijanskih rušilcev. Vsled dogodka, ki se je pripetil pred desetimi dnevi, ko so bili Francozi še tukaj, je srbsko prebivalstvo Kotorja zelo ježno gledalo na I- talijane in bati se je krvavih bo-jev. Srbi so obtožili Italijane, da podpirajo črnogorske monarhiste in pravijo, da imajo dokaze. Pred desetimi dnevi je prišlo k itali- janskemu generalu v Kotorju dvanajst Črnogorcev, iskajočih varnega zavetja, dokler se ne od- peljejo čez morje v Italijo. Srbi trdijo, da črnogorski monarhisti zbirajo prostovoljce v Italiji za "osvoboditev" Črne Gore in da privedejo nazaj svojega kralja Niko. Italijanski general je dal Črnogorcem skrivališče v neki hi- ši, toda Srbi so jih zavohali, na- padli hišo in ujeli vseh dvanajst. Italijani takrat niso imeli voja- štva, da bi bili s silo osvobodili u- jetnike. Francozi se niso hoteli gantiti in zato so Italijani posku- šali zlepa. Poslali so k Srbom ne- kega častnika, da bi se pogajal v prid Črnogorcem, toda Srbi so častnika ubili, ujetnike so pa po- slali v Cetinje, kjer gospodari srbska garnizija.

Med Italijani in Srbi je vsled tega nastala velika napetost, ki se morda konča z resnim konflik- tom, ako zavezniki ne pošljejo na- zav francoskih čet.

Donava je zopet odprta pro- metu.

Kondanj, 21. avg. — Iz Budape- šte poročajo, da je bilo danes raz- glašeno obsedno stanje po vsej Ogrski.

Pariz, 21. avg. — (Iz poročila P. S. Mowrerja). — Mesto Bern v Švici je gnezdo intrigarskih so- stankov med različni agenti za- veznikov in bivše avstro-ogrske aristokracije. Bati se je, da se kmao začne resno gibanje za vpo- stavljenje avstro-ogrske monarhi- je; pri tem gibanju nameravajo sodelovati nemška manjšina v Če- hosllovakiji, ogrski plemeniti in klerikali, avstrijski klerikali in hrvaški separatisti, ki niso zado- voljni s Srbijo.

Rumunci so pomagali nadvoj- vodu Jozefu do vlade v Budape- šti. Ko je Jozef kuhel svoj coup d'etat, v Segedinu, je mogoče da se je pogajal z Rumunci in Jugo- slovani in obema obljubil Banat kot nagrado za pomoč. Naj bo to res ali ne, fakt je, da so Rumunci takoj okupirali Temišvar v Bana- tu čim je Jozef stopil na krmilo v Budapešti. Rumunska vlada, ki je aristokratska in nazadnjaška, bi naravno rada videla, da oživi prejšnja dvojna monarhija.

Jugoslovanska vlada nasprotuje Jozefu, kajti hoji se, da bo Jozef morda podpiral separatiste na Hrvaškem in ker je dovolil oku- pacijo Banata po Rumuncih. Če- hoslavska socialistična vlada tudi nasprotuje Jozefu, ker ne mara povratka monarhije.

Budapešta, 20. avg. — Angleški podadmiral Troubridge je včeraj odpel promet na Donavi od izvir- ka do izliva reke, čeprav pravijo Rumunci, da bodo blokirali ustje Donave. Troubridge ima floto topničark na Donavi za varstvo prometa in vzel je pod svojo kon- trolo ogrske mornarje, katere so hoteli Rumunci prisiliti, da prise- žejo zvestobo rumunskemu kralju. Prva tovarna ladja je že priplula iz Požuna v Budapšto; ladja ima 500 ton sladkorja za Srbijo.

Senatni odsek spremenil po- godbo.

Washington, 24. avg. — Senat- ni odsek za zunanje zadeve, ki se bavi z ratifikacijo mirovne pogod- be z Nemčijo, je včeraj zaključil z devetimi glasovi proti osimim, da se spremeni točka v pogodbi, ki določa da Japonska dobi vse nem- ske koncesije na Kitajskem. Spre- memba je enostavna. Odsek je povsod črtal besedo "Japonska" in jo nadomestil z besedo "Kitaj- ska;" po tej spremembi, ako jo potrdi senat je Amerika za to, da provincija Santung s 40 milijoni kitajskega prebivalstva ostane ki- tajski republikli.

Republikanski senatorji pravi- jo, da imajo dovolj glasov v sena- tu za potrdilo spremembe: obe- nem grozijo, da bodo naredili še druge spremembe v pogodbi in ustavi tige narodov. Senator John- son je dejal, da ne bo senat nikdar odobril krivične aneksije Santun- ga.

Preklic zakona za prihrani- tev dnevyne svitlobe sprejet.

Washington, D. C. — Senat je sprejel preklic zakona za prihrani- tev dnevyne svitlobe. Za preklic je glasovalo 57 senatorjev, proti

Poročilo o delovanju Mr. Hoover-ja v prid otrokom v Jugoslaviji.

Foreign Language Governmental Information Service
Jugoslav Bureau.

American Relief Administration, vladna ustanova pod vodstvom Mr. Hoover-ja za pripomoč osvobo- jenim deželam v Evropi je kakor taka prenehala svoje delovanje z 1. julijem 1919.

Te dežele, in med njimi Jugo- slavija, so sedaj založene z zadost- no količino živeža za splošno rabo. Ali se vedno vlada veliko pomanjkanje posebno hrane primerne za otroke, in ravno to vprašanje je eno izmed najbolj perečih v Jugoslaviji, saj se gre za dobrobit prihodnje generacije. Posledice vojne na naraščaj so strašne: veliko manj otrok se je porodilo, veliko več jih pomira in slaba prehrana ogroža zdrav razvoj naraščaja. Zlasti trpijo oni, ki so valed vojske postali sirote. Otroci potrebujejo nežno in izurjeno oskrbo, da se popravijo zle posledice dolgega trpljenja. Zlasti bo nastopajoča zima usodopolna za potrebne otročice; pomanjkanje primerne hrane bi utegnilo imeti grozne posledice na naraščaj.

Vsled tega se je Mr. Hoover odločil, da nadaljuje svoje delovan- je v Evropi in da pridrži vse oseb- je American Relief Administration. Njegova organizacija, THE A- MERICAN RELIEF ADMINIS- TRATION EUROPEAN CHIL- DREN'S RELIEF, je odgovorna za prehrano otrok v Evropi in sodeluje s posameznimi vladami onih dežel, katerih otroke bo treba preživljati preko zime.

Meseca februarja tega leta je Mr. Hoover postal nujen okoli, da bi se sestavil ameriški odbor v svrhu pomožne akcije za Jugoslavijo. Takojšnji odziv se strani Ameri- can Yugoslav Relief-a 511 Fifth Avenue, New York City, mu je omogočilo, da je on postal Majorja Gebhart-a v Jugoslavijo znalago, naj organizira tam pomožno akcijo po onih temeljnih isku- snjah, ki jih je Hooverev organizacija pridobila tekom svojega uspešnega delovanja v Belgiji.

Major Gebhart se je ravnokar povrnil in poročal sledeče o de- lovanju v Jugoslaviji:

1. 200,000 oslabelih in revnih otrok v Jugoslaviji dobiva vsak dan dodatno jelo (supplementary meal) se strani American Relief Administration European Chil- dren Relief, ki mu načeluje Mr. Hoover. Vsak izmed teh obedov, ki so raznovrstni primerno starosti otrok in njihovi oslabelosti, vse- buje 500 gorkotnih enot ali kalorij, to je četrtno vse dnevne

Čeki in Money Orders naj bodo izplačljivi na: AMERICAN RELIEF ADMINISTRATION EUROPEAN CHILDREN'S RELIEF, in poslani na Mr. Hoover-jev urad, 115 Broadway, New York City.

Darovalci smeje označiti po- sebne pokrajine v Jugoslaviji, za katere naj se vporabi njegovi prispevek.

Modri Kitajec.

Anglež Vas pozdravi "Kako kaj naprebuje?" Egipčan z "Ali se mnogo potite. Toda naj- modrejši je pozdrav Kitajca; Ali je Vaš želodec v dobrem redu? Dober želodec pomeni popolno zdravje. Zato je omenjeni izraz zelo pametnega pomena. In če trpite od želodčnih odželočnih neretov, zapahom, neprebravo, glavobolom zgubo spanca, nervoz- nostjo itd, potem je Trinerjevo Grenko vino ravno kar potrebujete. To zdravilo izčisti drobovje, poma- ga prebavi in obudi tek. Ter je oboje, vspešno in okusno. Dobite ga pri Vašem lekarju. Dobite tam nadalje, Trinerjev Liniment najzanesljivejšo zdravilo proti revmatizmu, nevralgičnim bolesti- mi, protinu, spalnikom oteklinam. Joseph Triner Chicago Ill.

Zmene Adrese.

F. L. G. I. S. Jugoslav Bureau. Vsled mnogih vprašanj, ki pri- hajajo na vladni informacijski urad se strani obdobja glede davka, državljanstva, potovanja in drugih stičnih državnoopravnih vprašanj, stavlja se s tem ne zna- nja vsem interesantom, da se urad Foreign Language Govern- mental Information Service - Ju- goslav Bureau nahaja na 124 East 28th Street, N.Y.C. Kdor se je preselil iz 48 ulice, Radi tega naj se vsa pisma in vprašanja pošiljajo na novo adresu Foreign Language Governmental Information Service - Jugoslav Bureau 124 East 28 Street, New York.

Herbard X. Turjaški, karlovški general.

1613 -- 1669.

Spisal Ivan Steklasa.

Na cesarskem dvoru so dobro vedeli za osnove Petra Zrinjskega ter se ga smatrali zatogadelj za svojega protivnika. Vrhutega ga je obrekoval Herbard pri cesarjevih svetovavcih, češ da ne bo miru na Krajini, če se mu dovoli tukaj v vojaških zadevah več delokrog, t. j. tak kakor ga on zahteva. To bi bil gotovo povod novi turški vojni, kateri ne bi bilo kmalu konec. Herbard se je potožil že leta 1665, knezu Lobkovicu na Petra Zrinjskega radi njegovih prevelikih zahtev glede zapovedništva na Krajini. A gotovo je poročal tudi se kasneje o delovanju Petra Zrinjskega cesarskim svetovavcem, ker se je ta l. 1663. radi tega radi suženja Čengića potožil samemu knezu Lobkovicu, ki je imel takrat predsednik bojnega sveta opraviti z ogrskimi, hrvaškimi zadevami. Z njim se je strinjal v vseh teh vprašanjih, tudi prvi cesarjev minister Vajkard Turjaški posebno od onega časa, odkar so se z želi dogovorili s Francozki glede tajne pogodbe o razdelitvi španske države. Je-li je Herbard pošiljal tudi svojemu bratu posebno poročila o Petru Zrinjskem, nam ni znano, verjetno pa je, saj mu je bil, brat pravi zaščitnik na dvoru, ter je on tudi le po bratovi priporočili bil postal karlovški general. Tudi se nam ni ohranilo nobeno poročilo Herbarda o pravih Peter Zrinjski iskal zaveznikov tudi med krajiskim, štajerskim in koroškim plemstvom. Znano je da je pridobil za svoje osnove samo štajerskega grofa Brzina Tattenbacha in goriškega deželnega glavarja grofa Karola Turna. Herbard X. ni doživel padca Petra Zrinjskega, največega protivnega, pač pa sta ga doživela oba njegova brata, Vajkard in Vuk Engelbert. Vajkard je poslednjikrat sodeloval z Lobkovicem v cesarskem svetu glede ogrskih in hrvaških zarotnikov 27. listopada 1669. Nekaj dni kasneje (16. grudnia) je moral zapustiti cesarski dvor, odkoder ga je iztisnil knez Lobković. Vuk Engelbert, deželni glavar kranjski, pa je bil med sodniki, ki so 21. malega travna 1671 obsodili na smrt Zrinjskega, Frankopana in Nadaždja.

Poslednja leta sta namestovala Herbarda X. Turjaškega v kranjski službi velika stotnika baron Ivan Jakob Prank 9. svečana l. 1668. in baron Friderik Zavri (Sauer), naposled tudi nesrečni Franc Kristof Frankopan. Pri vsaki veči nevarnosti, ki je zapretila Turkov, je prihital seveda na pomoč vselej tudi Peter Zrinjski.

Ko je prišel cesar Leopold I. 1680. v Ljubljano, je prispeel tja tudi Herbard. Njegov brat Vuk Engelbert, takrat deželni glavar kranjski, je šel cesarju na pogot do Tržiča; Herbard pa je pričakoval s kranjskim plemstvom deželnega kneza pred Ljubljano in tu ga je lepo nagovoril v sotozato nato so mu poljubili teko vsi prisotniki. Z ljubljanskega grada je naznanil potem strel, da je cesar stopil v mesto.

Pri tem slovesnem vrodu so se posebno odlikovali Herbardovi vici, katere je bil pripeljal s seboj iz Karlovca. Bilo jih je 150, a vodil jih je Kristof Delišimnovič. Vse jih je obdajovalo radi krasne nošnje. Konji so bili pokriti s poševnicami, ki so bile vezane z zlato in srebrom vitezi pa so bili v narodni nošnji, imeli so kučne usnjene perjanice in čez njene tigrove kože. V desni roki so držali dolge, s svilenimi vitice.

mi ovite sulice. Tako je bila pri velikih svečanostih po navadi opravljena telesna straža, ki je spremljevala glavnega zapovednika krajinske. Valvasor omenja, da se pred to četo po hrvaški navadi igrali na turški način štirje muzikantje, namreč dva botnarja; te je bilo sevedo za tujce nekaj nenavadnega.

Četudi se Herbard ni mnogo mudil v Karlovcu, se je vendar precej brigal, da se čim bolj učiti, kar je bilo tudi neobhodno potrebno, kajti Turki so bili ob tem času razširili svojo vlast skoraj tik do trdnjave. Ves prostor prek Kolpe je zdihoval pod njihovim jarmom. Vojaška uprava je zato nčvrstila Kameneko in Križanič. Turanj, ker je smatrala oba grada s Temjem za važni predstraži karlovške trdnjave. Na početku vladanja Leopoldovega je besnela huda vojna s Turki na Ogrskem in Hrvaškem. Bili so se takrat celo za Karlovce, ker se je bil o njem izjavil cesarski merjavec Stier, da se ne more resnobno braniti, nego da ga morejo Turki iz Bihaca lahko osvojiti, ako ga napadejo z večjo silo. Po njegovem poročilu sta ga neki najbolj brali li Glini in Kolpa, a prav malo rovi in nasipi, ki niso bili niti dogotavljeni. Po zapovedi Herbardovi, ki je bil po trditvi kneza Jurja Frankopana prav izveden v utrjevanju, se je imela pregledati točno in natančno vsa trdnjava ter po možnosti izvesti vsi popravki in nova dela. Sklenilo se je, da se napravi nov nasip na Kolpi, in izdelala se je tudi osnova za trdnjavo v Orlici, ki se je začela pa zidati šele l. 1730., a se ni nikdar dogotovila. Merjavec Stier je predložil, da se postavi sred trdnjave velik stolp, kamor bi se mogla vojska umikati. Stroški so bili proračunjeni na 19.000 goldinarjev. Ta stolp se je sezidal l. 1680, in dandanes služi za zvonik frančiškanske cerkve. Na predlog Stierov so se takrat dogotovili tudi okopi in zgrade v karlovški trdnjavi, postavile so se palisade v okopu ter izkopale globlje jame. Ves strošek je znašal 41.000 goldinarjev na račun Kranjske in Koroške. In vendar se je sam Herbard izjavil, da obe deželi nista v stanu v to svrhu dajati na leto več nego 3000 goldinarjev. Razen tega pa je popravljal knez Juri Frankopan po nalogu Herbardovem tudi trdnjavi Tounj in Sinj, za kar je imel dosti denarja, ni ga pa imel za Otočec ter je prosil zato bojni svet v to svrhu denarne podpore.

Zkroz Karlovec je takrat prehajalo mnogo vojske. Za pešce je bilo v sami trdnjavi dosti vojašnic, ne pa za konjike, kateri so se morali ponamesčati navadno po okolici. Da ostane pa vsa vojska zbrana blizu trdnjave, je predložil isti Juri Frankopan, da se postavita dva velika hleva za konje, eden v trdnjavi, drugi pa zunaj trdnjave. Tudi l. 1666. so popravljali nasipe karlovške trdnjave, ter so hrvaški stanovi na posebno željo cesarja Leopolda I. pošiljali svoje kmete na delo, da se zmanjšajo vsaj deloma stroški vojaške uprave.

Herbard Turjaški je zagovarjal tudi karlovške frančiškane, da so dobili mestno župo. Da si morejo sezidati samostan v Karlovcu, jim je izposloval dovoljenje od cesarja Ferdinanda III. general Vuk Frankopan že leta 1642., to da župe niso mogli dobiti do l. 1657. O Trjajkih l. 1655. se poda todanji frančiškanski provincijal Mihael Bošnjak s priporočilom generala grofa Herbarda Turjaškega v Zagreb k škofu Petretiču, ki je s posebnim pismom dovolil, da se utemelji karlovški samostan. V tem pismu se dokazuje, zakaj so poklicani frančiškani v Karlovce, kjer je bilo toliko nemškega (največ Slovencev iz Štajerskega in Kranjskega, katere so smatrali pa za Nemce) in hrvaškega naroda

da župnik ni mogel opravljati vseh duhovnih opravil, posebno še radi razlike narodnosti in jezika. Za vzdrževanje več duhovnikov pa ni bile nobene zaklada. Župniku Tribunen je zapovedal škof, da se odreče javno župe pred provincijalom frančiškanskim in namestnikom velikega generala. Za zasluge so ga uvrstili kasneje med kanonike zagrebske.

Iz početka so stanovali redovniki v zasebni hiši. L. 1658. in 1656. so sezidali en del samostana, dopopolnoma dogotovili so ga šele l. 1676. Tudi niso imeli redovniki iz početka dovolj dohodkov za svoj obstanek. Od mesečnih 40 gld., ki jih je dobival župnik, jim je utrgal general Herbard Turjaški 12 goldinarjev za svojega vojaškega kaplana. To je tako uvredilo redovnike, da so sporočili po provincijala Jančiču vojaški oblasti, da so nakanili oditi iz Karlovca. Med tem pa so karlovški generali preskrbeli frančiškantom novih dohodkov, ki so obilno nadomestili poprejšnje, tako da se je samostan do leta 1670. tako razširil, da je v njem prebivalo že 12. bratov. Frančiškani so prevzeli tudi župno cerkev sv. Trojice, katero so bili kranjski stanovi leta 1644. na novo uredili. Herbard Turjaški jo je leta 1660. malo razširil, ko je dal sezidati na zapadni strani lanretansko kapelico.

Karlovski generali so morali skrbeti neprenehoma za redno poštno zvezo s sosednimi deželami, ker so se iz Karlovca razpošiljala poročila o gibanju Turkov in o njihovih napadih. Tudi Herbard je imel v tem pogledu dosti opraviti; poštarji so se le prepogostoma menjali. Tako je priporočil Herbard l. 1660 za zagrebskega poštarja nekega Stefana Svastoviča, hvalil ga je, da zna nemški in da ima hišo v Zagrebu. Leta 1667. pa je priporočal Herbard za poštarja Aleksandra Torsa (Terzi), trgovca v Zagrebu.

Po trditvi Valvasorjevi je potrošil Herbard mnogo denarja za vohune. S tem se ni smo prikupil prebivavcem kratjinskim, nego je tudi dobival mnogo važnih poročil iz turških krajev, posebno, kadar so se Turki pripravljali za vojne. Kako je narod radi tega čislal Herbarda še več let po njegovi smrti, pripoveduje Valvasor iz lastne izkušnje. Zahajal je namreč iz Metlike, kjer je bil nekaj časa voaški zapovednik, tudi v hrvaško Krajino. Tamkaj je slišal večkrat krajinske vojake hvaliti Herbarda X., „Kako ga imenuješ brez plakanja“ so govorili drug drugemu, kadar so omenjali njegovo ime. Po našem mnenju so bili ti častivci Herbardovi kranjski vojaki in Vlasi, katere so takrat kranjski generali radi rabili za vohune; obenem so jih vabili tudi z denarji na svojo stran ter jih ščuvali proti hrvaškim vlastelini, ki so se krepko upirali naseljevanju tega nestalnega življa po Hrvaškem. Med temi vlastelini so posebno poznati Zrinjski in Frankopani, ki so imeli aktrat na Krajini največ posestva. Jeli potem čudno, da niso mogli s Herbardom X. živeti v slogi? Mrzili so Herbarda pa tudi radi tega, ker jih je, kakor smo čuli, črnil in obrekoval na cesarskem dvoru in ker je svojim četam dopuščal, da so svojevoljno gospodarile po Krajini in mučile siromašni narod, mesto da bi bile pomagale Zrinjskemu v boju proti Turkom.

Herbard X. je moral dlje časa bolehati, kar je Peter Zrinjski izrazil, da se je priporočal za njegovega naslednika v časti karlovškega generala. 4. velikega travna, tedaj šest dni po Herbardovi smrti, je poslal Peter Zrinjski zadnje priporočilno pismo knezu Lobkovicu glede karlovškega

generalata iz Prešova na Ogrskem. Bržkone ni vedel še nič o smrti Herbardovi; a 8. rženega cveta je bil imenovan za karlovškega generala grof J. Herberstein. Huda je morala biti borba radi tega mesta, a zmagali so protivniki Zrinjskega, zatogadelj so zdaj izginile vse osnove o pomirbi z dvorom. Smrt generala Herbarda je dala celo nov povod sporu med Hrvati in dvorom. Urota, ki se je dolgo kovala, je postala vsled tega dogodka gotov čin, kajti Zrinjskega so s takšnim ravnanjem zares hudo razžalili.

Herbard X. Turjaški je umrl 28. malega travna leta 1666. v 59. letu svoje starosti. Pokopali so ga z velikim sijajem v Zagrebu v tedanji jezuitski cerkvi sv. Katarine na levi strani pri oltarju sv. Ignacije, kjer se mu je ohranil do dandanes nagrobni spomenik.

Izgubljena vest.

Prevel J. P.

Izgubila se je vest. Kakor poprej so se ljudje gnetli po ulicah in gledališčih; kakor poprej so do tekali in pretekali drug drugega; kakor poprej so se nehali v zraku loviti vrzene jrmčkške, in nikomur ni prišlo na um, da je začelo nečesa manjkati in da je v obnem življenskem orkestru prenehala igrati neka piščal. Mnogi iz med njih so se celo pričeli čutiti živahnje in prosteeje. Lažja je postala hoja človeška; lažje je bilo podstavljati bližnjemu nogo, udobneje se prilizovati, laziti s i e p a r i t i, podpihovati. Vsaka bolest je izginila, kakor da, bi jo bil odpihnil; ljudje niso hodili, zdelo se je, kakor da bi jih nekaj neslo; nič jih ni prastilo, nič jih ni sililo, pogrezati se v misli, sedanjost in prihodnost — vse, kakor da bi jim samo od sebe padalo v roke, — njim, prosrečnejem, ki niso zapazili, da se je izgubila vest.

Vest se je izgubila nanaglooma skoraj zdajci. Se včeraj je ta nenasitna parazitka neprestano migljala pred očmi; neprenehoma jo je videla razburjena domišljija, a nankrat nič! Izginile so nadležne prikazni, in z njimi se je tudi plegla ona npravstvena nemirnost, ki jo je zapuščala za seboj razkrinkateljica — vest. Zdaj je bilo treba samo gledati na božji svet in se veseliti, modrijani sveta so spoznali, da so se naposled oprostili poslednjega jarma, ki je oviral njih gibanja. Razume so se, biteli posluževati plodov te svobode. Ljudje so zbesneli; zavlada je grabež in razboj, začelo se splošno razdiranje.

A uboga vest je ležala med tem na cesti raztrgana, opljuvana, poteptana od nog pešcev. Vsakdo jo je suval kot nepotrebno, staro obnošeno cunjjo, kolikor je mogel daleč od sebe; vsakto se je čudil, kako se more valjati v dobro upravljanem mestu in celo na tako očitnem kraju, taka neovopijjoča nesposodnost. In bogve kako dolgo bi se bila ležala bedna izgnanka v takem stanju, da bi je ne bil pobral neki nesrečen pijanec ki je na pijane oči dobil poželenje po nepotrebnih capici v upanju, da dobi so njo svečavo.

In mahoma je začutil, kakor da bi ga bila preletela električna iskra. Motnih oči se je začel ozirati okrog in je čisto jasno občutil, da se mu izgublja iz glave vinski duhovi in da se mu polagoma vrača ona grenka zavest resničnosti, za katero je žrtvoval najboljše moči svojega bitja, da bi se je rešil. Izprva je občutil samo strah, oni topi strah, ki pahne človeka v nemir iz same slutnje neke grozeče nevarnosti, nato se je

Denarno Stanje**First National Bank of Calumet**

Ob sklepu poslovanja 4. marca 1919.

Sedaj je čas

Da prihranite del svojega zaslužka s tem, da ga naložite. Mi Vas vabimo, da napravite našo banko Vaš hranilni dom. Z 1.00 dolarjem lahko pričnete varčevati.

Prinesite k nam Vašo zadolžnico Svobode -Liberty Bond- in mi jih bomo spravili za Vas BREZPLACNO.

Naše veselje je Vam ustreči.

Prva narodna banka v Calumetu.**Ali potrebujete očala?**

Ako jih da, oglasite se pr nas m

mamo stroj za pregled in poskus mi, z katerem natanko preišče-

očo oči, preden uredimo očala.

Zraven tega imamo vedno v zalogi. popolno izbirko zlatnine, ur, stenskih in žepnih, prstanov, rožnih vencev, peres in raznih

druzih draguljev.

Obiščite nas vedno na starem mestu.

A. Fahlen & Co.

32 peta cesta. Calumet, -Mich

Celotni Stan

Finske vzajemne zavarovalnice

v Calumet, Mich.

Od časa organizacije 1860

Število zavarovalcev.... 3.297.000
Sedanja rizika zavarovalnine..... 3.729.000.000
Dividenda izplačana članom..... 320.172.000
Požarne izgube 151.230.000
Vrednost v gotovini... 206.263.000

Naraščaj denarja v zadnjih sedmih letih.

1912.....	127.384.000
1913.....	129.067.000
1914.....	140.941.000
1915.....	156.160.000
1916.....	159.020.000
1917.....	179.829.000
1918.....	206.263.000

DIREKTORJI:

Henry A. Kitti, predsednik. Oscar Keckonen, podpreds. John W. ti, tajnik. O. K. Sorsen, podpreds. nik. Jacob Uitti, blagajnik. bert Tapani, pom. blagajnik. W. Frimodig, glavni upravitelj. Mat. Lohela in William Johnson, dbornika.

Richterjev Pain Expeller

(Dalje prihodnič.)

Selanov Zet-

Povest: pisal Slavoljub Dobra vec.

Konec sušca je bil že topel, nekateri deževi v prvi polovici aprila so snegu mnogo škodovali. Krčil se je in krčil, dasi ne rad. Snežnica je tekla kar v potokih. Po presledkih so se prikazali prvi podleski, ko je prišla v deželo novica, da je na Laškem zmagal Radecki. Vsakdo je hvaležno vzdihnil proti nebu, v prsih se je pa razširil pones: "To smo storili mi, Kranjci! Ne bojimo se še Lahov, ne!"

Nekaj tednov pozneje so se vračali nekateri polki z Laškega domov.

Velik je bil hrum, ko so odhajali na boj, a še mnogo večji je bil tedaj, ko so se vračali zmagovalci v svojo domovino. Od prvih vrst v polku pa do zadnjega moža, ki ga jo očulil čevlji, da je nehote zaostal, vsi so vriskali, vsi pevali. Kamor so prišli, sprejemali so jih kot brate, kot junake. Povsod so jih čakali ljudje s krepčili in pa z vprašanji: "Ali gre tudi naš? Ali ste videli naše? Jeli naš še živ? Odgovor na ta vprašanja je bil večinoma neodločen, šestokrat tlažilen, a marsikdaj tudi grozen, sree pretresujoč: "Fadel je, zagrabili smo ga. Sporočil vam je poslednji pozdrav."

Še tužnejši je bil pogled v bolniške vozove, kjer so vzdihovali bojevniki za ranami, kakoršne se v čast ponos in slave domovine.

Kolikor voz je šel mimo hiše, skoro vsa je pregledala Anica, a nikjer ni našla domačih obrazov. Hudo, hudo ji je bilo. Slednjič ji nekdo sporoči, da je padel Mate Vrbica. Uboga deklica bi se bila skoro zgrudila na tla poleg voza. Silna žalost se je loti. Najrajša ni umrla z njim.

Za nekaj dni se je plegla žalost in izpremenila v strašno sovražstvo do Šimna. Zakaj, kdo drug je vsega kriv, kakor on! V tem trenutku se je ji zdel najbolj zaničevanja vredno bitje na zemlji. Pozabila je vse, vse, pozabila, da sta bila nekdanj prijatelja, da se je mnogo trudil z njo. Prej ko je znela brati pisati, pozabila, da je z njo kdaj res dober kakor brat; sedaj ni zanjo Šimen nič drugega kakor najnesramnejši izdajalec, katerega je slepa strast pripravila do tega.

Oče Selan ni kazal, da ga je novica o Tomažu, ali Mati Vrbici ganila ali vasj iznenadila. Na skrivnem se je celo hudomušno nasmeheval, češ, sedaj ima menda radosti, sedaj ga ne bo več čakala.

Nekaj dni pozneje so raznesli po Višnjah novico, da je ostal na Laškem tudi Šimen Bajec. Na njegovem domu je bil ta dan prvi dan nesreče. Oče je taval okoli, mati je jokala na tihem, brata in sestra so lazili kakor mogle po hiši. Vsi upi, katere je kazala njegova mladost, šli so sedaj popolnoma po vodi. Matija se spoznaval vedno bolj jasno, da se ima odslej zanašati jedino sam nase. Zanjia rošilna zvezda. da mu namreč pomaga kdaj sin zopet na nogo, skrila se je za oblake.

Teško je delo družini tudi to, da padlega Šimna ni nikdo pomiloval, seveda izdajice — — — Najtežavneje je pa opisati čustva, katera so Anici objemala srce v tem času. Hudo, hudo je bil njen sovražstvo, tako hudo pa vendar ne, da bi mu želela smrti. Dalje je premišljevala o padlih mladeničih, bolje je spoznavala, da je bilo obeh škoda, seveda jednoga bolj ko drugega. To je že tako odločilo njeno srce.

V splošni razburjenosti se ni nič spomnil, da bi bilo dobro še natančneje pozvedovati o zaostalih vojaki. Poglejmo torej, kakšno je tam doli na Laškem, kjer je bil pred nekimi dnevi hud

boj!

Dolge vrste sveže nasute prsti po planjavah okoli Nevare nam glasno pričajo, da tu počivajo borilci za slavo domovine. Tu in tam sfrfeta vrana s tal in se vsede na raztreljeno drevo. — Vse tiho, mirno je med vrstami grobov. Tu naši, tam sovražniki, a naproti stva med njimi ni več. "Smrt pobrati pod lopato, kar rodil je beli dan. Odbiti vrhi dreves, osmojene skale, razorana in mestoma zopet nhojena zemlja, na raznih krajih pobarvana z neko rdečo očrnelo masčo vse to kaže, da je imela tod bogato žetev — smrt.

Tam-le v novarskih bolnicah prihajajo in dozorevajo za zadnjo pot v strašnih mukah še mnoge žrtve. Ni jim bilo usojeno, da bi z drugimi pomrli.

Stopimo v bolniško sobo!

Karbolni duh udari v nos, da bi vrgel človeka vznak. Vzdih in molitev, ječanje in godrnjanje odmeva od vseh strani. Tu stopa med vrst vrsto bolniških postelj usmiljenka. Mudi se ji po krepilo. Tam druga tolaži vzdihujočega trpina z nebeškim veseljem, ondi pritiska duhovnik umirajočemu na usta zadnje tolažilo — križ. Nekoga tam-le ravnokar neso v mrtvašnico. Končal je trpljenje. Sploh se pa pozna sleharnem bolniku neka stopinja smrti. Kolikor bolnikov, toliko je tudi smrtnih stopinj. Prva teh stopinj je že žibelka, poslednja je mrtvaška rakev.

Na neki postelji prav blizu izhodnjim vrat, kodor se nikdo več ne vrne živ, zganil se je bolnik, o katerem so že mislili, da so mu ure sešete. Lučica ob nogah mu je skoro dogorela. Mahoma stopi k njemu usmiljenka, migne zdravniku, ki takoj prihiti, pregleda bolnika in reče:

Zmagal jo je. Čez dve uri ga prestavite na treje mesto nazaj." Sestra stoji poleg postelje in ga opazuje. Kakor je bilo videti na bolnikovem obrazu, da se mu vrača zavest in z njo telesne moči, tako se je poznala tudi na njenem licu radost. Blagor mu, ki more z nesebičnim srcem pomagati svojemu bližnjiku!

Drugi dan vpraša bolnik s prisiljenim glasom, katerega je razumela le sestra:

"Kjer sem?" Ona vstane, stopi k njegovemu vzglavju in reče:

"Pri dobrih ljudeh. Prosim, mirujte! Zdravnik je zapovedal. Vse zveste pozneje." Bolnik zapre trudne oči, kakor da dremlje; poznalo se mu je, da se mu obrača bolezen na bolje. Spal ni, pokoril se je zdravnikovemu povelju. Usmiljenka zopet sede poleg in pazi na sleharni njegov migljaj. Kroglja mu je prebila prsi na desni strani, kakor mrtvega so pri nesli iz bojnega dima sem-le v bolnico in mu ustavili kri. Tri dni je ležal nezavesten. Stoprav danes je nekoliko več življenja v potezah njegovega obraza. Če natančneje metrimo te poteze, spoznamo, sicer ne lahko, a vendar trdno, da bolnik ni nihče drugi kakor Šimen Bajec.

Pozneje so ga prenesli še dalje od usodnih vrat, kjer sprejemlje smrt svoje povablence. Tu se je popolnom zavedel, sestra mu je razložila v kratkem, kaj se je zgodilo z njim zadnje dni in kako je končala vojska. Zadovoljen, sladek nasmeš mu je zasijal po obrazu, ko je slišal o zmagi. Sosed njegov na desni, ki je mrtlično šklepetal z zobmi, poslušal je to pripovedovanje kar najpazljiveje, a videlo se mu je, da ne razumeja. Gotovo bi veselilo tudi njega, ko bi slišal, da nina zastonj prestreljene noge, da ni zastonj izgubil toliko krvi.

"Hvala Bogu", vzdihne Šimen na tihem, "da ni bilo zastonj vse grozovito mesarsko klanje!"

Nekaj dni pozneje se obrne

sosed zaupno do Šimna vprašajo: "ga, odkod je doma. Jezik ga je razodeval, da ni rojen Lah, samo za sije je ločil laščino."

"S Kranjskega sem!"

"Take, s Kranjskega?" nadaljeval je oni takoj slovenski, "potem sva rojaka."

"Jaz sem Dolenjec."

"Jaz pa Notranjec."

"Take? Notranjec? Odkod?"

"Od Vipave."

"Od Vipave?" začudi se Dolenjec in pogleda Šimna natančneje v lice. Toda obraz je bil temn, tako izpremenjen, da ni mogel oni ničesar doznati. Zato reče:

"Jaz sem bival tam več let."

dostavil je mirneje, ne sluteč nič

"V Vipavi?" vpraša Šimen.

"Da, blizu tam."

"Kjer?"

"V Višnjah."

Šimen molči nekoliko časa, kakor da kliče nazaj spomine iz prešlih dni. Obraz mu zasije srčne zadovoljnosti. Dobil je rojaka, ki mu prej sicer ni bil najljubši, a sedaj jedini, katerega pozna, kateremu lahko potroži svoje gorje. Anica je sicer res med njima, ali nekaj dni je stoprav, kar je smrt gledal iz oči v oči, in v tem pogledu zatemni pogled tudi najblagodušnejšega človeka. Veselo reče Šimen:

"Ti si Tomaž — Mate Vrbica; kdo te je pa izdal vojakom?"

"Tudi ti veš to?" vpraša Tomaž zvelavo in vzdigne glavo, da bi bolje videl rojaka.

"Seveda vem; jaz sem Šimen Bajec."

"Izdajalec!" vzklikne Tomaž in se obrne v stran. Za nekaj časa pa pokliče strežnico in prosi, da bi ga prestavili od tega-le ostudnega človeka.

Šimnu je nekaj zahreščalo v prsih, jel je bluvati zastalo in sesedene kri. Potem mu je bilo bolje, a oslabil je zelo. Dolgo, dolgo je ostal v nezavesti, in ko se je prebudil, ni bilo na sosednji postelji nikogar več. Vprašal je sestro, kam je došel njegov tovariš in dobil odgovor, da je na lastno prošnjo prestavljen v drugo sobo. Tudi je toliko boljši, da si lahko sam pomaga nekoliko.

Šest tednov pozneje je Šimen pisal domov. Odgovor, ki mu je prišel v nekaj dneh, pretresel ga je hudo, kakor sovražna svinčenka. Zjokal se je Šimen na postelji in bridko potožil sestri svojo nesrečo. Zdela se mu je, da pritiska grozna, nepoznana težava na njegovo dušo, sree in na vse življenje. Sedaj si je res prav srčno želel zopet onega trenutka, ko je bil malone mrtve. — "Torej tudi ona, da, tudi ona, mati njegova veruje, da si je onečastil domačo hišo z grdim izdajstvom? V službi bi bil to storil le iz dolžnosti. Ne bi mu bilo treba

iskati okrvavelih bojnih levorik na novarskih planjavah. Mari ne ve Anica, da je storil tako le nji na ljube? Ali le morda tudi nje oslepilo nezanesljivo javno mnenje? Da, tako si misli. Ko je poskusil zadnji korak, da bi me pridobil, in sem ga odbila, šel je in ga zdal."

Šimen se je premetal na postelji ne meneč se za rano, ne meneč se za zdravnikovo povelja, premetal se je z leve na desno, z desne na levo in vzdihoval: To je grozno, grozno!"

Sestra ga je tešila z božjo previdnostjo. Bila je jedina oseba na svetu, ki je verjela, da je Šimen nedolžen.

"Potrpite, potrpite", govorila mu je, ko je bil Šimen potopljen v žalostne misli. "Bog ve, kakšno drugo veselje vas čaka za to na svetlobo ne tukaj, pa tam; kogar Bog ljubi, onega tepe."

Lepe so se zdele Šimnu te besede, a preveč je bil otožen, da bi premišljeval njihov pomen.

Narava hodi svoja pota. Premaga tudi žalost in srčne bolečine, pomaga ji zdravnik za vse bolezni — čas. Vse na svetu je premenljivo, stalna je le prememba.

Šimen je ozdravel in zopet nastopil službo. Nadejal se je vojno odlikovanje, katero je prejel za svoje junaštvo. Domov je pisal redkoma, še redkejši so bili odgovori z doma. V daljnji Lombardiji, kjer je služboval, premišljeval je včasih na samem nekdanje dni; tedaj mu je duh vsplaval nad domačo hišo. Vse, vse jim je hotel povedati, vse razložiti, vse dokazati. Saj je tako srčno želel videti drago domovino, ljubezen do nje mu je plamtela v ptujini še močnejše kakor v onih časih, ko je opazoval lepoto domačih krajev in obžaloval njih pozabljenost, obžaloval tmino v katero se zakriva še premnogi kotiček naše lepe domovine.

Toda kakor je nad Dantejevim peklim jemal vstopajočim sleharno upanje rešitve napis: "Lasciate ogni speranza voi ch'entrate! Pustite vse npanje vi, ki vstopate!" — tako so tudi Šimna vzdramili iz teh razmotrivanj kliči: "Izdajalec, izdajalec!" Domorodno ljubezen so mu grenile besede, katere mu je pisal z doma nekdo po očetovem naročilu.

"Ne vračaj se domov, ker so vsi hudi nate! Življenje bi ti bilo tukaj huje kakor v živem peklu. Jaz verjamem, da si nedolžen: kje imaš dokaze, da prepričaš druge? Tudi mene so e obdolžili in dolge marsičesa, a radovoljno prenašam vse." Šimen je dobro zapomnil očetove besede ter se zakopal v stanovske skrbi. Življenje mu je ginilo jednolično, a ne brez koristi. Službo je opravljal vestno in natančno, njegovi predstojniki so bili z njim zadovolni kar mu ni bilo v kvar.

(Dalje prihodn.)

Ali ste že zavarovani proti ognju?

Ce ne, stonite to takoj. Ne odlašajte!

Ako se preselite, naznanite to takoj agentu ali v našem uradu.

Pos ebna zavarovalnina za Avtomobile.

===== 0 =====

S. C. Chynoweth Insurance Agency

Sedaj je treba varčevati.

Nahajamo se v kritičnem položaju, Človeku ki ima sedaj nekaj prihranjenega denarja, se ni treba bati bodočnosti. Ako se niste pričeli varčevati, začnite to takoj in sicer vložite svoj denar na najbolj varno banko v Houghton Co., v

Houghton Nat'l Bank

Houghton, Michigan.

Gillette Brijava

Ena izmed naših posebnosti je: da omislimo vsacemu rabilcu brijače, orodje njemu ugajajoče kakovosti. Napremir: Vam najbolj ugaja "Bulldog" vrste dočim se sosedu dopada Cominaton Gillette.

Vse vrste teh brijač je vedno pri nas na razpolago.

KECKONEN HARDWARE CO.

Telefon: 108.

Peta cesta,

Calumet, Mich.

GALBRAITH & McCORMICK

Odvetnika

iztirjujeta dolgeve, uravnata zapuščine ter pregledujeta lastninske listine

Zastopata v vseh sodiščih

ULSETH BLOCK Calumet, Mich.

Tel. 169

Varčujte in posodite

svoje prihranke

---STRICU SAMU---

S PETINDVAJSETMI CENTI

Če kupite U.S. varčevalno znamko. Vaš poštar, vaš banka, vaš st in mnoga druga trgovska zastopstva vam povedo, kako in kaj ZGLASITE SE PRI LE-TEM!

TO JE VAŠA DOLŽNOST!

TO BO REŠILO ŽIVLJENJA!

TO BO DOBIL TO OJNOV!

Ta jih potrebuje sedaj:

Vi jih boste potrebovali po vojni

KUPUTJE

vojne varčevalne znamke,

in so obveznice vlade Zdr. države

in ki prinašajo štirindstotne ob-

estil

Labko začete

Gremo do skrajne meje pri VERTIN BROS. & CO.

ne vemo sicer kako mislite o oblekah, ali nas zadovoljajo samo dovršene obleke in mi gremo v tem do skrajne meje, samo da jih dobimo.

Sincerity Clothes

so povsod znane

Obleke od

\$18.00 do \$45.00

VERTIN BROS. & CO.

Vesti iz Domovine.

Bančni posli v Trstu

ne uspevajo tako, kakor so prvočasno mislili razni laški finančniki, ki so silili v Trst a podružnicami raznih bank. Pri marsikateri je poslovanje globoko pod normalnim razvojem. Da popravijo svoje nepovoljno stanje, so se spravili na dotlej v Trstu poslujoče zavode in tako so tudi nemškimi bankam zabranili novo poslovanje. Tako je na pr. "Centralbank der deutschen Sparkassen" odstopila svoje nadaljnje poslovanje zavoda "Il Banco de Roma" in s tem prenehala delovati v Trstu.

Štrajk laških učiteljev v Trstu in Istri.

Štrajku učiteljev v Italiji so se pridružili tudi učitelji v Trstu in Istri. Na zborovanju v Trstu so izrekli svojo solidarnost z Učiteljsko zvezo v štrajku do končne zmage. V resoluciji očitajo laški vladi, da se ni nikdar brigala za šolo in da je ona kriva, da šteje laški narod toliko analfabetov. Učitelji zahtevajo pošteno plačo za svoje delo in temeljito proučitev ljudske šole.

Slovenskega trgovca Albina Anžiča iz Trsta

so aretirali karabinjerji na Krasu, ko se je peljal iz Trsta. Imel je pravilno dovoljenje s strani karabin, poveljništva tretje armade, vendar pa so ga ustavili, gotovo na kako ovadbo. Prebrskali so mu avtomobil in kar je bilo v njem, baje nekaj pisem na osebe v Jugoslaviji in zavoj kron, zaplenili. Anžiča so nato izročili vojaški sodniiji v Trstu. "La Nazione" pravi, da se je Anžič vozil s svojim avtomobilom kamor in kadar je hotel; vedno je dobil dovoljenje. Med drugim navaja, da je Anžič vozil tudi dr. Otokarja Rybara, preoblečenega po kmečko, v Trst in iz Trsta v Jugoslavijo.

Dr. Tuma.

znani bivši vodja socijalne demokracije je svojega sina poslal študirat na vseničilišče v Rim. Sam se obnaša zelo lahomo prijazno.

Iz Gorice.

Naša slovenska inteligenca v mestu in na kmetih je izpostavljena vedno hujšim šikanam z laške strani. Laški vojaki imajo strogo nalogo, paziti nanje, zasledovati jih in naznaniti vsako reč, ki bi mogla služiti, v svrhu preganjanja slovenske inteligence. Raditega pa slovenski inteligent ni nikjer varen. Ako bi na cesti ne pogledal prav spoštljivo laškega vojaka, bi bil pozvan k vojaški oblasti, ki bi ga zaprla in poslala pred vojaško sodnijo v Trst: ako v gostilni zakruli laški vojak prav neubrano kako popevko in bi moral kakemu Slovencu ne bilo to všeč, nastane iz tega razžaljenje laške armade. Ako je kje v okolici skupaj par Slovencev, že skujejo laški kako reč proti njim. Tako so bili pred kratkim prijeli neko slovensko družbo in nekega slovenskega uradnika so bili laški divjaki vrgli celo ob tla in mu zlomili roko. Iz takega postopanja se lahke sklepa, kako je razpoloženje med Slovenci. Begunci prosijo za dovoljenje, da bi smeli domov na Goriško. Ali za vsakega se vrši natančno poizvedovanje in marsikdo je razočaran, ko dobi pri laški komisiji v Ljubljani odgovor da je njegova prošnja za dohod na Goriško odbita. Pa naj si bo priatek Goričan, Slovenec ali Lah, ne dobi dovoljenja, ako mu ga ne priznajo izvestni svetovalci laške oblasti v Primorju. Tudi iz Goriške na Kranjsko priti, ni lahka stvar. Nekdo je hotel k svoji družini, ki je v begunstvu. Pa mu niso hoteli dati dovoljenja. Povedali pa so mu dovolj jasno, da je

V Tej Inštituciji

ULJUDNOST --

Naša želja je izkazovati najprijažnejšo uljudnost pri vsem poslu in delovanju.

COOPERACIJA --

Mi se neprestano mujamo do najbližjega združenja pri vsakem promotu.

USLUGA --

Naš cilj je podati pravilno postrežbo vsacemu ulagalcu --- naj si bode potem svota mala ali velika.

Mi uljudno vabimo nove ulagalice.

CALUMET STATE BANK.

Calumet, Mich.

pri njih zapisan za Jugoslavana in da kot Jugoslovani že lahko gre v Jugoslavijo in se ne vrne več na Goriško, kjer mu je tekla zibelka. Kaj je hotel? Odšel je v Jugoslavijo, ker drugače bi moral čez teden dni odšel na Saradino. Iz Italije so pošiljali v Gorico vse polno trgovcev in prekupčevalcev, češ, tam je polje za vas, da so boste kaj zaslužili. Povsodi ponujali svojo robo. Nekateri so prav slabo opravili in odšli, drugi pa hočejo izpodriniti slovenske pa tudi laške domače trgovce. Jako grdo je laško postopanje s slovenskimi učitelji. Z vsa silo pritiskajo nanje, da bi začeli praznarodovati slovensko dečo, potiskajo jim v roke velike laške zastave, katere morajo nositi pri raznih obhodih in prireditvah otroci nosijo pa male zastavice. Ali naših dobrih otrok se noče prijeti laški strup. Naši malčki so zavedni Jugoslavan, kakor je zavedno jugoslovanska vsa dežela. Opaže pa se, kako hočejo Lahi zlomiti to zavednost potom ženstva, katere mu se posebno laskajo in mu obetajo vse lepše življenje pod Italijo, kakor je bilo poprej, ali kakor bi bilo pod Jugoslavijo. Pa tudi ta laška ofenziva ne bo uspešna.

Potni listi

se vidirajo od 8. do 12 in od 15. do 18. ure vsak dan od 20. t. m. nadalje razen nedelj in praznikov v posloppju dravske divizijske oblasti, soba št 11, II. nadstropje.

V Ljublanico

je padel 17. maja 8 letni Ernst Kovačič, stanujoč Cesta na Kod. eljevo 1. Trkljal je na Poljanskem nasipu kolo, katero se mu je po nasipu strkljalo v Ljublanico. Deček je tekel za njim in pri tem padel v vodo. Utonil bi bil gotovo, da ni hitro skočil v vodo mimoideči srbski vojak Živan Mirkovič od 8. polka, III. baon, 1. četa, kateri je dečka iz vode rešil.

Ukraden prstan.

Zlat prstan z brilantom, vreden 300 kron, je bil ukraden iz žepa g. Andrejčič Milki, uslužbeni v gostilni "Pri Roži", od dosedaj nepoznanega gosta. Prosil jo je vžigalice. Ker je pa imela Andrejčič ob umivanja mokre roke je gost segel kar sam v predpasnikov žep po vžigalice ter z vžigalicami vzel tudi prstan. Storilec je bil po govoru Primorec, star okolu 30 let, velike postave, oblečen v sivo suknjo in črne hlače.

Zaplemba tobaka.

Leser Adam in Rittner Ernst iz Gradea sta nakupovala po Ljubljani tobak in tobačne izdelke dokler jih ni policiljski stražnik ustavil in juna odvezel tobak, cigare in cigarete, kater sta mislila odnesti v Nemško Avstrijo. Štefan Miserit iz St. Florijana pri orici je tudi po Ljubljani nakupoval tobak da bi ga vtihotapil v Trst, pa je policiljski stražnik zasačil. Zaplenjen tobak so oddali finančnemu ravnateljstvu v Ljubljani.

Lično urejeni
Palm Garden

Na razpolago vedno svež candy, fine smodke, prava evropejska kava, razne mehke pijače in lahke lunch. Priporočam se rojakom v obilen obisk.

Peter Majhor, lastnik.
Calumet, osma cesta.

Na Calumetu 24 let

W. E. Steckbauer

Izdelovalec

UMETNIH SLIK

Cor. 5in Oak Cesta

Phone 678-J Calumet, Mich

Chicago Hat Cleaning Shop.

403 1/2 Peta Cesta

Nasproti Savings Bank Prodajne.

Čedi, lika urejuje in barva klobuke nislamnike za mali denar tako da so kakor novi.

Presto! Mladem Možemil
Mi Vam pošljemo popolnoma prosto slike krasnih in znamenitih žensk
Pošljite samo znanko za poštino na
American Novelty Supply Co.
Box 1084
New York N.Y.

Posebna zaloga pomoranc in Lemon ta teden

Popolna zaloga sadja in sočivja. Vse vedno sveže.

Calumet Fruit Store
PETA CESTA. CALUMET

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Driska

je poletna potožba, ki izhaja iz raznih vzrokov. Mnogokrat ima svoje vzroke vsled vživanja nezrelega sadja ali zelenjave. V vsakem slučaju je to znak mizerije, ki je bolesta in ne prijetna. Ustavite jo. Rabite

Severa's
Diarrhoea Remedy

(Severovo Zdravilo zoper drisko). Njena vrednost je preiskušena v zdravljenju driske, colice, poletnih potožb, želodčnih krčev in raznih notranjih neredov. Dobro je za otroke in odrasle. Cena 50c in 2c davka. Naprodaj v vseh lekarnah. Odklonite imitacije.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Vestno zdravilo dela čudeže

Približno 30 let so vživala Trinerjeva zdravila svetovno zaupanje in pripoznanje. To pa zato, ker si je vestnost in pravičnost izdelovalca dobila ugled pri odjemalcih. Toda novišanje cen vsem stvaram je zadelo tudi nas, dasi smo se dolgo časa na vse pretege branili tega vkljub naraščanju cen pri izdelovalnem materialu. Toda vojni davki se nas silili, da moramo nekoliko novišati cene. Vsak prijatelj Trinerjevih zdravil gotovo razume da mora vsled tega plačevati več tudi lekarnar. To je povsem neovrgljiva resnica. Toda vse bna Trin. lekov ostane, kakor je bila. v gotovo zadovoljnost odjemalca.

Trin. Elix. of Bitter Wine.

Ima najboljše uspehe, ker ozdravlja bolezni. Devetdeset odstotkov bolezni izhaja iz lozea. Trinarjev Elixir čisti želodec in odstranjuje iz droba vse nabirajoče se strupe, ki so vzrok pomnoževanju bacilov raznih bolezni povzročujoče otrpnenja prebavnih organov. Trinarjev izdelki ne vsebujejo kemičnih snovi nego samo lečna grenka zelišča in naravno rdeče in sto vino.

Trinerjevo Grenko Vino, Trinerjeva zdravila se dobijo od danes naprej edino le po ekarnah in trgovinah ki prodavajo zdravila, ker je Trinerjev labretolij preobložen do skrajne moči v izvrševanju naročil za lekarnar in državne zaloge zato so prenonalij z naročili družih lrgovce zdravili in lekar se geor želi kupiti Trinerjeva zdravila

TRINERJEV
LINIMENT

prodira do sedeža bolečin, zato hitro pomaga pri revmatizmu, nevralgiji, putiki, otrpjenih udih itd. hitro in gotovo. Nadalje je izvrsten pri izpahenju, pretegnjenju, oteklinah itd., in pri drgnjenju po kopanju nog odvzame utrudljivost. Naprodaj po vseh lekarnah.

Trinerjev Antiputrin.

Antiseptika za zunanjo rabo, za izpiranje grla, ust, ran, prisadov itd. Dobi se po vseh lekarnah.

V najvišje priznanje na zadnji mednarodni razstavi v San Francisco 1915 in Panam 1916 so bila odlikovana naša zdravila z zlato kolanjo

JOSEPH TRINER,

izdelovalec

1333 — 1339 S. Ashland Ave.

CHICAGO, ILL.

TISKOVINE

se izdelujejo v naši tiskarni najlepše in najceneje.

Naša tiskarna je PRESKRBLJENA Z VSEM POTREBNIM!

IZDAJAMO

neodvisen slovenski tednik

"SLOVENSKE NOVICE"

211-7th. St., Calumet, Mich.

Dolžnost vsacega Slovenca, ki ljubi resnico je, da se naroči na njega.

SLOV. TISK. DRUZBA

Calumet,

Mich.

Selanov Zet-

Povesti: pisal Slavoljub Dobravac.

Konec sasuca je bil že tople, nekateri deževi v prvi polovici aprila so snegu mnogo škodovali. Krčil se je in krčil, dasi ne rad. Snežnica je tekla kar v potokih. Po poslednjih so se prikazali prvi podleski, ko je prišla v deželo novica, da je na Laškem zmagal Radecki. Vsakdo je hvaležno vzdihnil proti nebu, v prsih se je pa razširil ponos: "To smo storili mi, kranjci! Ne bojimo se še Lahov, ne!"

Nekaj tednov pozneje so se vračali nekateri polki z Laškega domov.

Velik je bil hrum, ko so odhajali na boj, a še mnogo večji je bil tedaj, ko so se vračali zmagovalci v svojo domovino. Od prvih vrst v polku pa do zadnjega moža, ki ga jo očulil čevlji, da je nehote zaostal, vsi so vriskali, vsi pevali. Kamor so prišli, sprejemali so jih kot brate, kot junake. Povsod so jih čakali ljudje s krepčili in pa z vprašanji: "Ali gre tudi naš? Ali ste videli naše? Jeli naš še živ? Odgovor na ta vprašanja je bil vedno ena: neodločen, šestokrat tolažen, a marsikdaj tudi grozen, sree pretresajoč: "Ladel je, zagreblji smo ga. Sporočil vam je poslednji pozdrav."

Se tužnejši je bil pogled v bolniške voze, kjer so vzdihovali bojevniki za ranami, kakoršne so v čast ponos in slavo domovine.

Kolikor voz je šel mimo hiše, skoro vse je pregledala Anica, a nikjer ni našla domačih obrazov. Hudo, hudo ji je bilo. Slednjič ji nekdo sporoči, da je padel Mate Vabica. Uboga deklica bi se bila skoro zgrudila na tla poleg voza. Silna žalost se je loti. Najrajša ni umrla z njim.

Za nekaj dni se je polegla žalost in izpremenila v strašno sovraštvo do Šimna. Zakaj, kdo drag je vsega kriv, kakor on! V tem trenutku se je ji zdel najbolj žaličevanja vredno bitje na zemlji. Pozabila je vse, vse: pozabila, da sta bila nekdanj prijatelja, da se je mnoge trudil z njo. Prej ko je znala brati pisati, pozabila, da je z njo kdaj res dober kakor brat; sedaj ni zanjo Šimen nič drugega, kakor najnesvarnejši izdajalec, katerega je slepa strast pripravila do tega.

Oče Selan ni kazal, da ga je novica o Tomažu, ali Mati Vrbici ganila ali vasp iznenadila. Na skrivnem se je celo hudomušno nasmehaval, češ, sedaj ima menda zadosti, sedaj ga ne bo več čakala.

Nekaj dni pozneje so raznesli po Višnjah novico, da je ostal na Laškem tudi Šimen Bajec. Na njegovem domu je bil ta dan prvi dan nesreče. Oče je taval okoli, mati je jokala na tihem, brata in sestra so lazili kakor megla po hiši. Vsi upi, katere je kazala njegova mladost, šli so sedaj popolnoma po vodi. Matija se spoznaval vedno bolj jasno, da se ima odslej zanašati jedino sam nase. Zadnja rešilna zvezda, da mu namreč pomaga kdaj sin zopet na noge, skrila se je za oblake.

Težko je delo družini tudi to, da padlega Šimna ni nikdo pomiloval, seveda izdajico — — — Najtežavnejše je pa opisati čustva, katere so Anici objemala sree v tem času. Hudo, hudo je bil njeno sovraštvo, tako hudo pa vendar ne, da bi mu želela smrti. Dalje je premišljevala o padlih mladeničih, bolj je spoznavala, da je bilo obeh škoda, seveda jednoga bolj ko drugega. To je že tako ološčilo njeno sree.

V splošni razburjenosti se ni nihče spomnil, da bi bilo dobro še natančneje pozvedovati o zaostalih vojaki. Pogledimo torej, kakšno je tam doli na Laškem, kjer se je bil pred nekimi dnevi hud

boj!

Dolge vrste sveže nasute prti po planjavah okoli Nevare nam glasno pričajo, da tu počivajo borilci za slavo domovine. Tu in tam srfeta vraba s tal in se vsede na raztrajeno drevo. — Vse tiho, mirno je med vrstami grobov. Tu naši, tam sovražniki, a naprotstva med njimi ni več. "Smrt pobrati pod lopato, kar rodil je beli dan. Odbiti vrhi dreves, osmojene skale, razorana in mestoma zopet uhojena zemlja, na raznih krajih pobarvana z neko rdečo očrnelo masčo. — vse to kaže, da je imela tod bogato žetev — smrt.

Tam-le v novarskih bolnicah pa hirajo in dozorevajo za zadnjo pot v strašnih mukah še mnoge žrtve. Ni jim bilo usojeno, da bi z drugimi pomrli.

Stopimo v bolniško sobo! Karbolni duh udari v nos, ta bi vrgel človeka vznak. Vzdih in molitev, ječanje in godrnjanje odmeva od vseh strani. Tu stopa med vrst vrsto bolniških postelj usmiljenka. Mudi se ji po krepilo. Tam druga tolaži vzdihujočega trpina z nebeškim veseljem, ondi pritiska duhovnik umirajočemu na usta zadnje tolažilo — križ. Nekoga tam-le ravno kar neso v mrtvašnico. Končal je trpljenje. Sploh se pa pozna sleharnem bolniku neka stopinja smrti. Kolikor bolnikov, toliko je tudi smrtnih stopinj. Prva teh stopinj je že žibelka, poslednja je mrtvaška rakev.

Na neki postelji prav blizu izhodnjim vrat, kodor se nikdo več ne vrne živ, zganil se je bolnik, o katerem so že mislili, da so mu ure sešete. Lučica ob nogah mu je skoro dogorela. Mahoma stopi k njeni usmiljenka, migne zdravniku, ki takoj prihiti, pregleda bolnika in reče:

Zmagal jo je. Čez dve uri ga prestavite na treje mesto nazaj." Sestra stoji poleg postelje in ga opazuje. Kakor je bilo videti na bolnikovem obrazu, da se mu vrača zavest in z njo telesne moči, tako se je poznala tudi na njenem licu radost. Blagor mu, ki more z nesebičnim sree pomagati svojemu bližnjiku!

Drugi dan vpraša bolnik s prisiljenim glasom, katerega je razumela le sestra:

"Kjer sem?" Ona vstane, stopi k njegovemu vzglavju in reče:

"Pri dobrih ljudeh. Prosim, mirujte! Zdravnik je zapovedal. Vse zveste pozneje." Bolnik zapre trudne oči, kakor da dremlje; poznalo se mu je, da se mu obrača bolezen na bolje. Spal ni, pokoril se je zdravnikovemu poveljju. Usmiljenka zopet sede poleg in pazi na sleharni njegov migljaj. Kroglja mu je prebila prsi na desni strani, kakor mrtvega so prinесли iz bojnega dima sem-le v bolnico in mu ustavili kri. Tri dni je ležal nezavesten. Stoprav danes je nekoliko več življenja v potezah njegovega obraza. Če natančneje mtrimo te poteze, spoznamo, sicer ne lahko, a vendar trdno, da bolnik ni nihče drugi kakor Šimen Bajec.

Pozneje so ga prenesli še dalje od asodnih vrat, kjer sprejemlje smrt svoje povablence. Tu se je popolnom zavedel, sestra mu je razložila v kratkem, kaj se je zgodilo z njim zadnje dni in kako je končala vojska. Zadovoljen, slaček nasmeš mu je zasijal po obrazu, ko je slišel o zmagi. Sosed njegov na desni, ki je mrlišno šklepetal z zobmi, poslušal je to pripovedovanje kar najpazljiveje, a videlo se mu je, da ne razumeva. Gotovo bi veselilo tudi njega, ko bi slišal, da nima zastonj prestreljene noge, da ni zastonj izgubil toliko krvi.

"Evala Bogu", vzdihne Šimen na tihem, "da ni bilo zastonj vse grozovito mesarsko klanje!"

Nekaj dni pozneje se obrne

sosed zaupno do Šimna vprašajoč ga, odkod je doma. Jezik ga je razodeval, da ni rojen Lah, samo za sije je lomil laščino.

"S Kranjskega sem!"

"Take, s Kranjskega?" nadaljeval je oni takoj slovenski. "Potem sva tojaka."

"Jaz sem Dolenjec."

"Tako? Notranjec? Odkod?"

"Od Vipave."

Od Vipave? začudi se Dolenjec in pogleda Šimna natančneje v lice. Toda obraz je bil temu tako izpremenjen, da ni mogel oni ničesar degnati. Zato reče:

"Jaz sem bival tam več let."

dostavil je mirneje, ne sluteč nič

"V Vipavi?" vpraša Šimen.

"Da, blizu tam."

"Kjer?"

"V Višnjah."

Šimen molči nekoliko časa, kakor da kliče nazaj spomine iz prešlih dni. Obraz mu zasije srčne zadovoljnosti. (Dobil je rojaka, ki mu prej sicer ni bil najljubši, a sedaj jedini, katerega pozna, kateremu lahko potoži svoje gorje. Anica je sicer res med njima, ali nekaj dni je stoprav, kar je smrt gledal iz oči v oči, in v tem pogledu zategnjeni pogled tudi najblagodušnejšega človeka. Veselo reče Šimen:

"Ti si Tomaž — Mate Vrbica; kdo te je pa izdal vojakom?"

"Tudi ti veš to?" vpraša Tomaž zvedavo in vzdigne glavo, da bi bolje videl rojaka.

"Seveda vem; jaz sem Šimen Bajec."

"Izdajalec!" vzklikne Tomaž in se obrne v stran. Za nekaj časa pa pokije strežnico in prosi, da bi ga prestavili od tega-le ostudnega človeka.

Šimnu je nekaj zahreščalo v prsih, jel je bluvati zastalo in sešedene kri. Potem mu je bilo bolje, a oslabele je zelo. Dolgo, dolgo je ostal v nezavesti, in ko se je prebudit, ni bilo na sosednji postelji nikogar več. Vprašal je sestro, kam je došel njegov tovariš in dobil odgovor, da je na lastno prošnjo prestavljen v drugo sobo. Tudi je toliko boljši, da si lahko sama pomaga nekoliko.

Šest tednov pozneje je Šimen pisal domov. Odgovor, ki mu je prišel v nekaj dneh, pretresel ga je hudo, kakor sovražna svinčenka. Zjokal se je Šimen na postelji in bridko potožil sestro svojo nesrečo. Zdelo se mu je, da pritiska grozba, nepoznana težava na njegovo dušo, sree in na vse življenje. Sedaj si je res prav srčno želel zopet onega trenutka, ko je bil malone mrtve. — "Torej tudi ona, da, tudi ona, mati njegova veruje, da si je onečastil domačo hišo z grdim izdajstvom? V službi bi bil to storil le iz dolžnosti. Ne bi mu bilo treba

iskati okrvavelih bojnih levorik na novarskih planjavah. Mari ne ve Anica, da je storil tako le nji na ljubo? Ali le morda tudi nje oslepilo nezanesljivo javno mnenje? Da, tako si misli. Ko je poskusil zadnji korak, da bi me pridobil, in sem ga odbila, šel je in ga zdal."

Šimen se je premetal na postelji ne meneč se za rano, ne meneč se za zdravnikova povelja, premetal se je z leve na desno, z desne na levo in vzdihoval: "To je grozno, grozno!"

Sestra ga je tešila z božjo previdnostjo. Bila je jedina oseba na svetu, ki je verjela, da je Šimen nedolžen.

"Potrpite, potrpite", govorila mu je, ko je bil Šimen potopljen v žalostne misli. "Bog ve, kakšno drugo veselje vas čaka za to na svetu; če ne tukaj, pa tam; kogar Bog ljubi, onega tepe."

Lepe so se zdele Šimnu te besede, a preveč je bil otožen, da bi premišljeval njihov pomen.

Narava hodi svoja pota. Premaga tudi žalost in srčne bolečine, pomaga ji zdravnik za vse bolezni — čas. Vse na svetu je premenljivo, stalna je le prememba.

Šimen je ozdravel in zopet nastopil službo. Nadejal se je vojno odlikovanje, katero je prejel za svoje junaštvo. Domov je pisal redkoma, še redkejši so bili odgovori z doma. V daljnji Lombardiji, kjer je služboval, premišljeval je včasih na samem nekdanje dni; tedaj mu je duh vsplaval nad domačo hišo. Vse, vse jim je hotel povedati, vse razložiti, vse dokazati. Saj je tako srčno želel videti drago domovino. Ljubezen do nje mu je plamtela v ptujini še močnejše kakor v onih časih, ko je opazoval lepoto domačih krajev in obžaloval njih pozabljenost, obžaloval tmino v katero se zakriva še premnogi kotiček naše lepe domovine.

Toda kakor je nad Dantejevim peklo jemal vstopajočim sleharno npanje rešitve napis: "Lasciate ogni speranza voi ch' entrate! Pustite vse npanje vi, ki vstopate!" — tako so tudi Šimna vzdramili iz teh razmotrivanj kliči: "Izdajalec, izdajalec!" Domorodno ljubezen so mu grenile besede, katere mu je pisal z doma nekdo po očetovem naročilu.

"Ne vračaj se domov, ker so vsi hudi nate! Življenje bi ti bilo tukaj huje kakor v živem peklu. Jaz verjamem, da si nedolžen: kje imaš dokaze, da prepričaš druge? Tudi mene so e obdolžili in dolže marsičesa, a radovoljno prenašam vse." Šimen je dobro zapomnil očetove besede ter se zakopal v stanovske skrbi. Življenje mu je ginilo jednolično, a ne brez koristi. Službo je opravljal vestno in natančno, njegovi predstojniki so bili z njim zadovolni kar mu ni bilo v kvar.

(Dalje prihodn.)

Ali ste že zavarovani proti ognju?

Ce ne, storite to takej. Ne odlašajte!

Ako se preselite, naznanite to takej agentu ali v našem uradu.

Pos ebna zavarovalnina za Avtomobile.

— O —

S. C. Chynoweth Insurance Agency

Sedaj je treba varčevati.

Nahajamo se v kritičnem položaju, Človeku ki ima sedaj nekaj prihranjenega denarja, se ni treba bati bodočnosti. Ako še niste pričeli varčevati, začnite to takej in sicer vložite svoj denar na najbolj varno banko v Houghton Co., v

Houghton Nat'l Bank

Houghton, Michigan.

Gillette Brijača

Ena izmed naših posebnosti je: da omislimo vsacemu rabilcu brijače, orodje njemu ugajajoče kakovosti. Napremir: Vam najbolj ugaja "Bulldog" vrste dočim se sosedu dopada Combination Gillette.

Vse vrste teh brijač je vedno pri nas na razpolago.

KECKONEN HARDWARE CO.

Telefon: 103.

Peta cesta,

Calumet, Mich.

GALBRAITH & McCORMICK

Odvetnika

iztirujeta dolgeve, uravnata zapuščine ter pregledujeta lastninske listine

Zastopata v vseh sodiščih

ULSETH BLOCK Calumet, Mich.

Tel. 169

Varčujte in posodite svoje prihranke

---STRICU SAMU---

S PETINDVAJSETIMI CENTI

Če kupite U.S. varčevalno znamko. Vaš poštar, vaša banka, vaš st in mnoga druga trgovska zastopstva vam povedo, kako in kaj ZGLASITE SE PRI LE-TEM!

TO JE VAŠA DOLŽNOST!

TO BO REŠILO ŽIVLJENJAJ

TO BO DOBIL TO OJNOV

Ta jih potrebuje sedaj:

Vi jih boste potrebovali po vojni

KUPUTJE

vojne varčevalne znamke,

ki so obveznice vlade Zdr. držav

nki prinašajo štirinastotne obrestil

Lahko zamčete

Sincerity Clothes

Gremo do skrajne meje pri VERTIN BROS. & CO.

ne vemo sicer kako mislite o oblekah, ali nas zadovoljajo samo dovišene obleke in mi gremo v tem do skrajne meje, samo da jih dobimo.

Sincerity Clothes

so povsod znane

Obleke od

\$18.00 do \$45.00

VERTIN BROS. & CO.

"SLOVENSKE 'NOVICE'."List za Slovence v severozapadu Zjedinjenih
Držav.

Izhaja vsaki petek.

Izdaja

SLOVENSKO TISKOVNO DRUŠTVO

na Calumetu, Mich.

NAROČNINA ZA AMERIKO:

Za celo leto \$ 2.00
Za pol leta \$ 1.00
ZA EVROPO IN DRUGO INOZEMSTVO:
Za celo leto \$ 3.00; ali 15 K.
Za pol leta \$ 1.50 ali 8 K.
Posamezni iztisi po 5 ct.
NAZNANILA (advertisements) po dogovoru.
ROKOPISI se ne vračajo.
DOPISI brez podpisov se ne sprejemajo.
V slučaju preselitve iz jednega v drugi kraj
se nam blagovoli naznaniti staro bivalno
sestano in naročilnajo se doplačajo pod
slovom:

Slovenian Publishing Co.,

211-7th Street.

Calumet, Mich.

"SLOVENIAN NEWS."Published every Friday at Calumet, Mich. by
the "Slovenian" Publishing Co., 211 7th St.
Calumet, Mich.The only Slovene paper in the Northwestern
part of the U. S. of America.

SUBSCRIPTION \$2.00 per year.

The best advertising medium for Michigan,
Indiana and other Western States.Advertising rates sent on application.
Entered at the Post Office at Calumet, Mich.
as second class matter.

Telefon 60.

CALUMET IN OKOLICA.

Krščenasta bila v nedeljo
Gervazij Leo, sin Martina in
Marije Umek iz Mine ceste in
Josip, sin Johna in Ane Kačar iz
Raymbaultowna.

Rudniška nesreča je zopet
obiskala našo slovensko naselbino.
V ponedeljek popoldne je bil nam-
reč na mestu nbit rojak Ser-
vacij Barič, stanujoč na Spruce
cesti, Tamarack. Ponesrečenec je
kot timberman delal na South
Heeli No 10. To popoldne je šel
skip iz tira in spravljali so ga na-
zaj, ko ta nenadoma zarkne in
povoz Servacija, ki je bil tedaj
na tleki.

Bil je pri priči mrtev. Pokojni je
bil rojen v Suhorju fara Vinice
pred 35 leti. Na Calumetu je bi-
val 13 let. Tu se je tudi oženil in
poleg soproge Marije žaluje za nj-
em še četvero nedoraslih otrok,
Mary, Rudolf John in Steve. Bil je
član društva sv. Cirila in Metoda
D. J. S. K. Jednote, kojega član
se ga spremili k zadnjemu počit-
ku pri pogrebu, ki se je vršil v
četrtlet jutro iz hiše žalosti v slo-
vensko cerkev, kjer je bila zanj
darovana peta sv. maša zadušnica
in drugi pogrebni obredi. Zemelj-
ski ostanki so bili nato izročeni
materi zemlji na pokopališču
Lake View. Žalujemo ostalim
ki so izgubili prerano dobrega so-
proga oziroma skrbnega očeta iz-
razamo naše najiskrenejše sožalje,
mirnemu pokojniku pa naj sveti
Večna luč. Počivaj v miru!

— Miss Christine Sheringer je
dokončala svoje poletne počitnice
in je odpotovala v sredo v Fre-
mont, Mich. kjer bo tudi prihod-
nje šolsko leto podučevala v on-
detni javni šoli in petju in risanju.
Na potu jo bo do Chicago spreml-
jala njena sestra Mamie, od tod
bo pa ta šla v Detroit.

— Miss Annie Majerle iz
Tamaracka No 5. dosedaj učite-
lica v Commercial šoli na Lauri-
um, je skupno z Miss Mamie
Sheringer odpotovala v Detroit,
kjer imate že obe preskrbljeni do-
bre službe.

— Miss Agnes Grahek iz Wa-
terworks ceste je odpotovala v
Buhl, Minn., dočim je njena ses-
tra Miss Mary odšla v Lansing,
Mich.

— Frank Verderber iz Yellow
Jacketa je ta teden odrinil proti
Lansingu, Mich.

— Mr. in Mrs. Jos. Kos, ki sta
bila na obisku pri Mr. in Mrs.
Mike Sunich na sedmi cesti, sta
se vrnila v Chicago, Ill.

— Miss Clara Grahek je odp-
tovala v Port Huron, Mich., kjer
bo ostala par dni predno odide na
na svoje novo učiteljsko mesto
v Harbor Beach, Mich.

— Mr. Ralph Sedlar se je po
kratkem obisku pri svojih stariših
Mr. in Mrs. Frank Sedlar, Osceola
Str. vrnil v Flint, Mich.

— Mr. Tony Gregorič, ki je
več let izvrševal krojaško obrt v
Vrtinovem bloku na šesti cesti je
izprodal svojo delavnico Mr. Math
Choppu, krojaču na Elm cesti.
Mr. Gregorič je v sredo večer
odpotoval v Milwaukee in Chica-
go. Obiskal bo tudi Detroit. Po-
tem jo bo pa menda mahnil proti
Californiji.

— Miss Anna Simonich je
nastopila službo učiteljice v Com-
mercial šoli na Laurium na mestu
Miss Anna Mayerle, ki je odpoto-
vala v Detroit.

— Zadnji teden je umrla naj-
starejša calumetska oseba. Mrs.
Mary Niemi iz Centennial je
dočkala visoko starost 99 let.
Preživijo jo trije sinovi in ena
hčer in več vnukov in pravnukov.
V starosti 77 let je umrla na
Eagle Harborju ondota pionirka
Mrs. Mary Foley. Dvanajst sinov
in hčera žaluje za njo.

— Geo. Kovačič iz Yellow
Jacketa je bil aretovan, pod
obtožbo, da protipostavno kubil
žganje Zagovarjati se bo moral
pred okrajnim sodiščem.

— Drugi teden v torek, 1. sept
se prične novo šolsko leto. Očiščeni
in prenovljene šolske sobe vseh
javnih in farnih šol bodo ta dan
vsprejele ukažljivo mladino za
prihodnjih deset mesecev. Menimo
da ni treba še posebej opozarjati
starišev, da je njih dolžnost po-
siliti redno v šolo vse šolskoobvez-
ne otroke.

— Tržni dnevi, ki so bili prvi-
krat vpeljani na Red Jacketu in
Laurium zadnji teden, so se tako
dobro obnesli, da so mestni očetje
obeh mest sklenili, obdržati
vsaki teden po dva taka dneva in
sicer na Red Jacketu ob sredah in
sobotah od 8. ure naprej; na Lau-
rium pa ob torkih in petkih. Ka-
povaleci so naprosili, da prinesejo
seboj košare ali zavitke, ker vsled
tega bodo farmerji lahko še ceneje
prodajali svoje produkte, ker jim
ne bo treba kupovati papirja
in vreč. Razni poljski in vrtni
pridelki in tudi goveje in telečje
meso in kuretnina se na trgu dobi
dusti slažje kot pa v prodajalnah.
Da se farmerji zanimajo zato, je
dokaz, ker so zadnje soboto pri-
peljali nekteri svoje pridelke celo
iz farm onstran Chassella. Ako bo
občinstvo ostalo tudi v prihodnje
naklonjeno tržnim dnevom, bo to
kolikor toliko vplivalo na
znižanje cen raznim živilom.

— Da je tukajšna C. & H.
godba na višku dovršenosti se
lahko vidi iz tega, da je dobila v
v zadnjem času več zelo mikavnih
ponudb za koncerte iz bližnjih in
daljnih mest. V soboto večer bo
godba odšla v Chisholm, Minn.,
kjer bo igrala pri "Soldiers and
Sailors Homecoming" slavnosti.
Za to pot bo prejela \$1.200 nagra-
de. Povabljen je bila tudi v
Escanabo in Negaunee, pa je
morala radi drugih engagementov
ponudbe odkloniti.

— Pri letnem glavnem zboro-
vanju samost. poop. društva sv.
Mihaela, ki se je vršilo zadnje
nedeljo, so bili izvoljeni za pri-
hodnje leto sledeči uradniki:
John Klobuchar, predsednik,

Josip Dragman, podpredsednik,
Andrew Gombach, tajnik in zapis-
nikar in Josip Gazvoda, blagajnik.
Odborniki so: Louja Gazvoda,
Josip Bohta, Alojz Jenič, Frank
Šustarič, Josip Klobučar in Josip
Novak. Bolniški obiskovalec za
Red Jacket, Blue Jacket, Yellow
Jacket in Tamarack je Josip
Novak, za Laurium in Raymbaul-
town pa Alojz Jenič. Frank Bre-
zovar je bil izvoljen za maršala in
poslanca.

— V ponedeljek jutro je pogorel
plesni paviljon nekdanj tako pri-
ljubljenem Section 16 parku. Su-
mi se, da je nekdo zažgal. Škoda
znaša \$3.500, ki je deloma pokri-
ta z zavarovalnino. Park in pavi-
ljon je last German Aid Society.

— V nedeljo popoldne je zgore-
la North Tamaracku neki hlev, v
kterem se je nahajala živina in
precejšnja množina sena. Posrečilo
se je rešiti živino in nekaj sena,
drugo pa je vse zgorelo.

— V nedeljo popoldne se je
zgnubil 4 letni sinček John Pandy-
ja iz Allouez. Ko ga do večera
ni bilo domov, so se stariši začeli
bati, da je morda zašel v Allouez
Dam in utonil. Preiskali so ves
dam in okolico, a fantička pa ni
bilo nikjer. V torek okrog pol dne
pa ga najdejo dečki, ki so brali
jagode med Copper City in
Mohawkom. Takoj so ga peljali k
starišem ki so se ga silno razvese-
lili, ker prepričani so že bili, da je
kje ponesrečil. Ko se je deček
najdel in naspal, se mu ni prav-
nič poznalo, da je preživel brez
hrane dva dni in dve noči pod
milim nebom.

— V torek je pričel okrajni
pravdnik Anthony Lucas v uradu
mirovne sodnika Jackola z zasli-
šavanjem trgovcev na debelo z
namenom, da se dožene so-li ti
krivi veliki draginji življem v
Houghtonskem kraju. Zaslišanja
se vršijo vsaki dan in so tajna.
Poklicani so bili glavni upravitelji
sledečih trgov: E. M. Lieblein,
Koach & Seaber, Peninsula
Wholesale Grocery Co., Brid-
geman & Russell, Lake Superior
Produce Co., Godfrey & Sons, W.
J. Daley in Sanitary Dairy Co.
F. Wieber, Karger & Sons,
Nelson Morris Company, Plan-
kington Packing Co. in Cudahy
Bros Co. Dosedaj se še ni dobilo
proti nobeni tvrdki dokazov, da bi
bila kopičila živila z namenom da
vzdržuje visoke cene, nasproti pa
se je dokazalo, da imajo ti trgo-
vci letos manj živil v zalogi, kakor
pa lanko leto ob tem času.

Trgovci so tudi dokazali, da je
njihov dobiček zelo neznačen. —
Kakor hitro bodo zaslišane omen-
jene tvrdke z živili, bo okrajni
pravdnik pozval trgovce z premo-
gim in obuvali. Dočim se vršijo
ta zaslišavanja, pa se cena najbolj
važnim živiljskim potrebščinam
dvigajo od dne do dne.

**Naredba glede Ameriških
Potnikov.**

F. L. G. I. S. Jugoslav Bureau.
U. S. Department of State je
izdal sledečo naredbo glede poto-
vanja državljanov Združenih
Držav v Evropo:

S tem se preključuje dosedanja
omejitve v izdaju potnih listov
v evropske države. Od sedaj
naprej ni treba, da bi one osebe,
ki želijo potovati v Evropo,
izvzemši v sovražniške pokrajine
in v Rusko, navedle izjemne
vzroke za potovanje, niti se dovol-
jen je omejuje na polnoletne. Vsaka
oseba mora le navesti da je vzrok
potovanja zakonit in vpravičen.

Vsled navala na prekooceanske
parnike opozarjajo se vsi oni, ki
nameravajo potovati v Evropo, naj
si naprej preskrbijo mesto
na parniku od svojega agenta. Ob-
nem svetuje se da, predno zapro-
sijo za potni list vprašajo konzule
onih držav, po katerih hočejo
potovati ali jim bo potrdil potni

Važno Naznanje!

Denar je sedaj mogoče slati v
stari v kraj po stalni ceni, hitro
in sigurno.

Da pošljem denar točno po
Državnem Zakonu svedoči moj
Registration Certifikat, izdan
po državnem zakonu od Federa-
Reserve Boarda. Zjed. držav v
razredu A.

Ali menite oditi v staro domo-
vino? sedaj je čas da se odlo-
čite, preden idete, oglasite se oso-
bno ali pismeno v moj urad za va-
na pojasnila.

Lukas Stefanac

428 Pine St.

Calumet, Mich.

Prestol Mladem Možem!

Mi Vam pošljemo popolnoma prosto
slike krasnih in znamenitih žensk
Pojšite samo znanako za poštnino na
Americam Novelty Supply Co.
Box 1034
New York N.Y.

list ali ne.

Za sedaj ameriška vlada ne bo
izdajala potnih listov onim osebam
ki hočejo potovati le radi zabave,
ali po 1. novembru bo izdajala,
potne liste tudi tem osebam, ako
kak nepredvidjeni vzrok ne prisili
nadaljevanja sedanje omejitve.

Ženske v vladni službi.

F. L. G. I. S. Jugoslav Bureau.

Washington — Prvič v zgodovi-
ni Združenih Držav je bila po-
stavljena na čelo vladnega urada
ženska, ki se ni rodila v Zdrže-
nih Državah. Miss Mary Ander-
son je bila imenovana za upravi-
teljico ženskega oddelka federalne-
ga departmeta za delo. Velik
del moških rojenih v tujih zem-
ljah zavzema visoka mesta v vla-
dni službi, ali to je prvi slučaj,
da je bila zunaj rojena ameriška
državljanica postavljena na odlično
mesto v vladni službi. Izmed čla-
nov kabineta tajnik departmeta
za delo, B. Wilson, je rojen škot
in K. Lane, državni tajnik, se je
rodil v Kanadi.

Miss Anderson se je rodila na
Švedskem. Prišla je v Ameriko
kakor deklica in je 13 let delala
v tovarni za čevlje. Postala je vod-
iteljica v uniji čevljarisnih de-
lavcev, in sedaj zauzema mesto v
odboru v International Boot and
Shoe Workers Union in je tajni-
ca v National Women's Trade
Union League. International
Relations Committee. Miss Ander-
son je bila nedavno v Parizu z
jednim drugim zastopnikom te
lige, kjer so konferirali z medna-
rodnimi delegati na mirovni kon-
ferenci.

Delo ženskega oddelka (do ned-
avna znanega pod imenom: The
Woman in Industry Service)
osredotoči se na zboljšanje razmer
ženskega delavstva, zlasti delavnih
razmer in izobrazbe za bolj izdat-
ne posle.

**Senatni odsek zasliši male
narode.**

Washington, D.C. — Senatni od-
sek za znanje zadeve je sklenil, da
dovoli zaslišanje vsem malim na-
rodom, ki niso bili zaslišani na
pariški konferenci.

Dozdaj je sedemnajst takih ma-
lih narodov odprlo svoj stan v
glavnem mestu, da predlože svoje
proteste senatnemu odseku.

Egiptčani bopo zaslišani prvi,
ki so zahtevali od pariške konfe-
rence, da se jim dovoli samostojna
valda.

Za njimi pridejo na vrsto Irči,
zastopal jih bo Frank P. Walsh.
Grki imajo tudi svoje proteste,
toda znano ni, kateri advokat bo
zastopal njih zahteve. Zaslišani
bodo tudi drugi narodi.

Prebivalci iz Reke so poslali
senatorju Lodgu brzojavko, da se
zaslišajo. Izvedeti je nemogoče,
katera stran je vprašala za zasli-
šanje, jugoslovanska ali italijan-
ka.

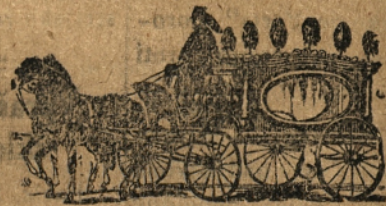
Odprta v soboto večer.

Prva Narodna Banka je odprta VSAKO soboto večer
od 6 do 8 ure. Prejeli bode te ravno ono postrežbo kakor
da posljujete v uradnih rednih urah, in dobili, dobite
nadalje omenjeno priložnost.

Ako Vam ni naredno opraviti Vaše bančne posle
urah, zakaj se ne potruditi v soboto večer ter začeti ba-
kovne ali štedilne uloge pri nas?

Prva Narodna Banka

NA LAURIUM

CLANI FEDERALNEGA REZERVNEGA LASTEM
ZJED. DRŽAV.

SLOVENSKI POGREBNIK in PRAKTIČNI

MAZILEC -Embalmer-

Se priporoča Slovincem in bratom Hrvatom v slučajih pogreb-
Točna in pravilno postrežbo Vam jamči naš obvezani.

PETER MADRONICH.

415 Šesta cesta

Phone Štev. 313.

Calumet

V Tej Inštituciji

ULJUDNOST --

Naša želja je izkazovati najprijaznejšo uljud-
pri vsem poslu in delovanju.

COOPERACIJA --

Mi se neprestano mudimo do najbližjega združ-
pri vsakem promotu.

USLUGA --

Naš cilj je podati pravilno postrežbo vsacemu
galcu --- naj si bode potem svota mala ali velika.

Mi uljudno vabimo nove ulagalice.

CALUMET STATE BANK

Calumet, Mich.

Severova zdravila vzdržujejo
zdravje v družinah.**Driska**

je poletna potožba, ki izhaja iz raz-
nih vzrokov. Mnogokrat ima svoje
vzroke vsled življenja nezrelega sa-
dja ali zelenjave. V vsakem slučaju
je to znak mizerije, ki je bolesta in
ne prijetna. Ustavite jo. Rabite

**Severa's
Diarrhoea Remedy**

(Severovo Zdravilo zoper drisko).
Njena vrednost je preiskavana v
zdravljenju driske, colice, poletnih
potožb, želodčnih krčev in raznih
notranjih neredov. Dobro je za o-
troke in odrasle. Cena 30c in 2c
davka. Naprodaj v vseh lekarnah.
Odklonite imitacije.

W. F. SEVERA CO.

CEDAR RAPIDS, IOWA

Na Calumetu 24 let

W. E. Steckbauer

Izdelovalec

UMETNIH SLIK

Cor. 5th Oak Cesta

Phone 678-J

Calumet, Mich

Pogrebni zavod

JOHN R. RYAN

je največji na Calumetu

bro znan med Slovinci

se v slučaju potrebe, ista

krste in ženitnine.

201 - 6. cesta

Calumet Mich.

Lično urejen

Palm Garden

Na razpolago veliki

candy, fine smodke, pi-
ropejska kava, razne

pijače in lahki lunch.

Priporočam se roj-
obilen obisk.

Peter Ma-

Calumet,

SLOV. KATOL.

PODP. DRUŽBA.

Vstanovljena 3. marca 1915
na Calumet, Mich.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: John Spreitzer, 218 Oak St. Calumet, Mich.
Podpreds.: John Gazvoda, 509 Tam. St. Laurium,
Tajnik: Math F. Kobe, 420 7th St. Calumet,
Bl. taj.: Jos R. Sedlar, Lindin Lake Ave. St. Laurium,
Blagajnik: Jos. Scheringer, Oak St. Calumet,
Duhovni vodja: Rev. L. Klopčič, Calumet, "

NADZORNIKI:

John D. Puhek, 2140 Log St. Calumet, Mich.
John Gosenca, 4055 Elm St. " "
Matt Sustarich, Osceola St. Laurium "

POROTNI ODBOR.

John Sustarsich, 420 Osceola St. Laurium, Mich
Matt Straus, 2409 B St. Calumet
Jos. Vardjan, Dollar Bay, Michigan.

VSA pisma tikajoča se uradnega poslovanja pošiljajo naj se na
glavnega tajnika družbe.

VSE denarne pošiljatve pa na blagajnika družbe.

VSAKA katoliška družina naj skrbi, da so njeni ndje, člani
Katoliške Podporne Družbe, katera bode zanje bratovsko skrbela
ob času nesreče, poškodbe ali bolezni. Natančnejša pojasnila se
dobijo vsaki čas od glavnega tajnika.

Družbino glasilo so "Slov. Novice."

Iz urada Glavnega tajnika S. K. P. Družbe. Uradno naznanilo.

Društvom spadajočim pod okrilje S. K. P. D. se tem
potom uradno naznanja, da se bode po določbi gl. odbora
vršila tretja redna Konvencija Slov. Katol. Podp. Družbe
prvi torek v mesecu Novembru, dne 4. Novembra 1919,
na Calumet, Mich.

Društva volijo naj si svoje zastopnike Delegate v mesecu
Septembru. Imena delegatov naj se pošljejo tajniku Druž-
be, ki bode skrbel, da se imena istih naznanijo v Glasilu vsaj
trikrat pred konvencijo. Delegate voliti je po Družbenih
pravilih član VI. točka 12. Krajevno društvo broječe od 8
do 50 članov ima pravico poslati enega delegata na kon-
vencijo in na vsacih nadaljnjih 50 članov po enega.
Želeti je, da se izvolijo dobri razsodni in premišljeni člani
(ce) za Delegate katerim je napredek pri društvi in
Družbi res pri srcu. Vsaka konvencija ima važni pomen
in najvišjo moč, da uredi, spremeni ali ovrže ta ali oni
člen družbenih pravil.

Ker se časi in razmere vedno spreminjajo, se morajo tudi
organizacije v istem smeru voditi in korakati z duhom
časa.

Po mojem mnenju bilo bi koristno, da članstvo razmotri-
va glede Centralizacije bolniške podpore, katera nima se-
danji čas pravega sistema.

Želeti je, da bi se o tem bolj razmotrivalo v Glasilu Druž-
be in seznalo misel več članstva.

Bratski pozdrav do vseh članov in članic.

Za gl. Odbor: Math F. Kobe tajnik S. K. P. D.

Trst.

Trst, najvažnejša trgovsko-gos-
darska točka ob naši Adriji, je bil
še za časa avstro-ogrške monarhije
cilj pebožnih italijanskih in nem-
ških želja. Italijani in Nemci kot
zavezniki bivše Avstro-Ogrske so
imeli v Trstu najugodnejše trgov-
ske pravice, ki so jih izrabljali v
svoje trgovske, industrijske, po-
morske in politične namene. Pri
tem jim je pomagala še notranja
politična avstrijske vlade. Vsak
važni namestnik, od zloglasnega
Rinaldinijado kneza Hohenloheja
se je ravnal pri svojem politično-
gospodarskem delu po znanem
avstrijskem načelu: divide et im-
pera. Italijanski domačini, Slo-
venci in Hrvati so se med seboj
prepirali, Avstrija pa se je sme-
jala.

Medtem pa sta delali račune Ita-
lija in Nemčija, saj je znano, da
je obstojala glede Trsta med
Nemčijo in Italijo posebna tajna
pogodba. Nemčija je jamčila v
slučaju razpada avstro-ogrsko
monarhije Italiji politično admin-
istrativno posest Trsta, Italija pa
se je zavezala, da dobi Nemčija v
Trstu najširše pravice in privileg-
je v trgovini industriji in železni-
skih tarifih. Tak je bil tajni do-
govor med Italijo in Nemčijo do

vera, da dobimo Trst in ž njim
Istro in ostalo Primorje. Reka
nam ne zadostuje za našo trgovino
ampak moramo dobiti tudi Trst.
Človek, ki ima zdrava oba dela
pljuč, diha, deli in se premika
svobodno! Bodočnost bo pokazala,
da zna tudi mali David premagati
velikega Golijata. Tok rek in po-
tokov se lahko začasno ustavi in
nmetno prepreči, da ne teče proti
velikemu morju, toda zbrano in
naraslo vodovje razdere najmoč-
nejše nasipij in poplavi vse ter-
uniči one, ki so zgradili in čuvali
nasipel!

Italijanski pohlep po Trstu je
razumljiv. Tudi je jasno, zakaj so
Italijani zasedli velik del primor-
ske Slovenije. Italijani so hoteli
zasedati tudi Ljubljano in severno
ozemlje do Celja ter tako ustvariti
politično gospodarski fact accom-
pli. Brez močnega zaledja je Trst
za Italijane brez vrednosti. To
zaradi železniške zveze med Na-
brežina — Tržič — Červinjan in

Nabrežina — Tržič — Gorica —
Krmun. Te železniške proge vodi-
jo naravnost iz Trsta v Italijo.
Potem je železniška proga Divača
— Herpelje — Kozina — Pula.
Važna je železniška proga St.
Peter — Reka. Železnice Ljublja-
na — Jesenice — Trbiž — Bel-
jak — Celovec, poteni Ljubija-
na — Zidanmost proti Gradcu in
Dunaju na eni, Zagreb — Balkan
na drugi strani so največje pro-
metne in trgovske važnosti. Kdor
je gospodar teh železnic, ta je
tudi gospodar Trsta. Ker ni v
Italiji premoga so hoteli zasedati
Trbovlje, Petrolec in bencin mora
dobivati Italija celo iz daljne
Amerike in Batuna. Zato sku-
šajo Italijani dobiti v

svojo posest naše železnice, da si
zagotovi dobavo petroleja iz Ga-
licije. Italijanski izvoz in uvoz
preko Trsta bi bil le tedaj zadov-
ljiv, ako bi imela Italija za Trst
močno in veliko zaledje, naše
železnice in svobodni prevoz suro-
vin, ki so potrebne za razvoj ita-
lijske industrije.

Čemu naj bo Italiji Trst z ozkim
in deloma neproduktivnim zaled-
jem? Železniški progi Nabrežina
— Italija in Divača — Pula so za
gospodarsko Italijo brez koristi.
Italija bo to sprevidela že v par
letih. Spoznala bo, da so bili njeni
gospodarski in diplomatični računi
popolnoma napačni. Morala se bo
sporazumeti z našo državo ali
potem trgovskega dogovora, ki bo
priznal Jugoslovanom tudi vse
politične pravice v Trstu in Pri-
morju, ali pa bo prisiljena odst-
piti Jugoslaviji Trst, Goriško in
Istro!

Italija bo spoznala, ako nam ne
izroči Trsta, Goriške in Istre, da
slovanski bog še vedno živi. Na
evropskem politično — gospodarsko
in vojaško zvezo vseh slovanskih
držav. Ta zveza je samo vprašan-
je časa. Napoleon je po izgubljeni
bitki pri Berezini vzkliknil:

"Evropa bo ali rdeča, ali pa slo-
vanska!" Rusija se preraja. Polj-
ska, kehoslovaska in Jugoslavija
bodo sklenile zvezo z Rusijo. Ta
zveza bo postala politično, gospo-
dar in vojaško dejstvo to jasno
izpričuje ne samo Evropa, ampak
ves kulturni svet in predvsem ra-
vno Italija ki bo morala proti svoji
volji priznati silo naravnih zaka-
nov in se odreči preje ali pozneje
vseh naših ozemlj.

"Jugoslavenski Ekonomista"

Slaba prehrana otrok veliko zlo.

Od treh do šest milijonov otrok
v Združenih Državah ne dobiva
zadostne hrane. To so oni otroci,
glede katerih se starši in učitelji
pritožujejo, da so "šibki", "deli-
katni", "bolelni" ali "leni."
Ali Miss Lydia Roberts, ki je
spisala bržurico za Children's
Bureau (Department of Labor)
pod naslovom "Kaj je nezadost-
na prehrana?", pravi, da ti otroci

Slov. Am. Kat. Dr. Sv. Družine
S. K. P. D.
na CALUMETU.
Uradniki za leto 1919.

Predsednik, Math Preblich, Oak St.
Podpredsednik, John Gazvoda Tam. St.
Taj in zast, Louis Gasvoda 4036 Oak St.
Podtajnik, Frank Vesel, 2311 Co Road
Blagajnik, John Shutte
Odborniki za 2 leti:
Math Strauss, Mihael Klobučar in Jos.
D. Grahek.

Odborniki za eno leto:
John Gosenca, John Pechauer, Math
Pipan.

Bolniški obiskovalci so:
Za Red Jacket in Newtown: Math F.
Kobe; Blue Jacket Albion Joe
Strutzel, Yellow Jacket, John Gosenca
Za Laurium: John Gazvoda. Za Osceola:
Jos. Bahor. Za Raymbaultown: Matt
Strauss. Za Swedetown: Math Likovich.
Za Stari Tamarack in Tamarack No. 5.
John D. Grahek, Za North Tamarack,
Tamarack Jr. in Centennial:
Mike Filip.
Maršal: Frank Gregorich. Poslanec M.
F. Kobe.

V slučaju bolezni plača
društvo svojim članom \$20.00 me-
sečne podpore za dobo 6 mesecev,
ako bolezen traja dalj časa, dob-
čan podporo od Družbe za nadalj-
njih 6 mesecev po \$20.00 na mesec.
Vsaj član se lahko zavaruje pri
S. K. P. Družbi, za posmrtnino za
\$400.00 ali 800.00 ob enem je za-
varovan za izgubo roke, ali noge za
\$300, za izgubo enega oka, treh
prstov na roki ali na nogi \$150.00
in mesečni bolniški podpora \$20.
na mesec, za nizke assess. od 1. do
se razreda, od 70c do \$1.10 na me-
se. Za natančnejša pojasnila se je
obrniti na preds. tajn. ali blag.

POSEBNOST: Za dobo 3
mesecev velja pristopnina samo \$1.
Rojaki poslužite se te prilike in
pristopite z znižano pristopnino.
K obilnemu pristopu vabi
Društveni Odbor.

niso "šibki" ali "leni", nego da
so LAČNI. Nekateri izmed teh
otrok zares ne donavajo zadosti
hrane; veliko več jih je, ki ne
dobivajo zadosti pravilne hrane;
nekateri pa niso v stanu prebavl-
jati, kar jedo, vsled kake telesne
hibe.

Kakor trdi Dr. Josephine Baker,
več ko ena petinah šolskih otrok
v mestu New York ne dobiva
zadostne hrane. Ako vzamemo
vse Združenih Države, to razmerje
postane še bolj neugodno. Dr.
Thomas Wood meni, to razmerje
na 15 do 25 od sto, in to neglede
na otroke pod šolsko dobo. Ker pa
je znano, da ravno v dobi od 2.
do 7. leta so otroci še najbolj
zanemarjeni, ni nič pretiranega v
tem; ako se ceni število lačnih
ameriških otrok na tri do šest
milijonov.

Mnogo izmed teh otrok trpi
lakoto zato, ker njihovi starši ne
morejo kupiti zadostne količine
primerne in izdatne hrane. Na
tisoče ameriških družin mora
danes živeti na dohodkih, s
katerimi ni mogoče nakupovati
zadostne hrane. Ali ubožstvo ni
edini razlog slabega prehranjevan-
ja. Mnoge matere jednostavno ne
znajo, kako pravilno trošiti svoj
denar, da se z njim dobi najbolj
izdatna hrana. Nekatere matere so
tudi vzgojile svoje otroke tako, da
nimajo nad njih prave kontrole
toliko glede jedi, kolikor glede
počitka. Miss Roberts popolnoma
vpravičeno graja one matere, ki
so še ponosne na svoje "delikat-
ne" otroke. Ne vedo pa, da je
otrok nežen zato, ker ne dobiva
pravilne hrane, in da tak otrok je
radi tega podvržen vsaki bolezni
in da se bo lahko v poznejših letih
pouzeščil v borbi za življenje,
ker ne bo v njeni nikake življenske
sile.

Bržurica nujno priporoča tako-
zovane "malnutrition clinics" in
"malnutrition classes". V takih
razredih se zbirajo otroci dobivajo
poduk o pravilni hrani in o drugih
varnostnih in zdravstvenih odred-
bah. Matere so tudi povabljene,
da oviskujejo take razrede, kjer
dobijo vsak nasvet, ki ga potrebu-
jejo. Boston, Chicago in Philadel-
phia imajo take kurze in njihov
uspeh na zboljšanju otroškega
zdravja je očividno. Kosila, ki ga
otroci dobivajo v šolah, tudi
tudi prispeva k boljši prehrani.

Miss Roberts smatra za absolut-
potrebno zdravniško nadziranje
otrok tekom one dobe, ko rasejo.
Zdravnik bo na tak način takoj
spoznal vzroke in posledice slabe
prehrane dal staršem primerne
nasvete.

DRUŠTVENI OGLASI.

Slovensko - katoliško podporno
društvo

SV. JAKOBA.

št. 2- S. K. P. Družbe.

Laurium, Mich.

Prvo in edino Slov. Kat. Pod. društvo
na Laurium.
Ima svoje redne mesečne seje
vsako četrto nedeljo v mesecu ob 3
uri popoldne v dvorani Gosp. John
Sustaricha na Osceola cesti.

Društveni odbor za leto 1919

Jakob Vertin, predsednik.
Josip Režek, podpredsednik
Jos R. Sedlar, tajnik
John Šuštarč, blagajnik
ODBORNIKI ZA ENO LETI:
Martin Straus, Josip Jakša, Anton U-
davič, Peter Hrebec.

ODBORNIKI ZA 2 LETO:

John Gršič, Jos. Vogrin, Jacob Zim-
merman, Matt Stubler
Maršal: Matja Stubler.
Poslanec: Jos. R. Sedlar.
Bolniški obiskovalci: John Sustarich
za Laurium; za Raymbaultown in oko-
lico: Martin Straus za Red Jacket in
okolico: Jos. R. Sadler.

V slučaju bolezni plačuje društvo
bolniške podpore po \$1.00 na dan za
dob 6 mesecev in nadaljnih 6 mesecev
plačuje Družba po \$20.00 na mesec.
Čela smrtnina je \$800.00 oziroma \$400.
kakor se hoče kdo zavarovati. Nadal-
je plačuje družba tudi razne poškodbe
zgu bo rok, nog, tkočes i. t. d.
K obilnemu pristopu vabi

ODBOR.

Odbor.

DRUŠTVO SV. PETRA.

št. 30 K. S. K. J. v Calumetu.

Ima svoje redne mesečne seje vsako
drugo nedeljo v mesecu takoj po prvi
sv. misli v dvoran slovenske cerkve sv.
Jožefa.

Uradniki za leto 1919.

Predsednik, Mihael Majerle.
Podpredsednik, Peter Zunich.
Tajnik in zastopnik, Frank Vesel
Zapisnikar, John R. Sterbenz Sr.
Blagajnik, Marko Sterk.

ODBORNIKI ZA 1. LETO.

George Kotze, John Turk in Jos
Weiss

ODBORNIKI ZA 2. LETI.

John Musić, Frank Vesel, John Lamut
Porotni odbor: Michael Sterk, Nick Mrak
in Frank Benčič.

Poslanec, Math F. Kobe, uaršal, Peter
Hrebec. Vratar, Math Schweiger.

Bolniški obiskovalci.

Za Red Jacket, Yellow Jacket, Blue
Jacket in Newtown: Math Pugel
(210 — 5th. St. v prodajalni). Za Lau-
rium: Jos. Widosh. Za Raymbaul-
town Osceola Swedetown: John Musić.
Za Tamarack, Tamarack St. 5 in
North Tamarack: Math O. Majerle

K obilnemu pristopu vabi

ODBOR.

Slovensko neodvisno podporno
društvo

Sv. Mihaela

na Calumet, Mich.

Ustanovljeno dne 17. avg. 1912.

Mesečne seje se vrše vsako četrto
nedeljo po prvi misli v cerkveni dvoran

URADNIKI.

Predsednik, John Gazvoda.
Podpredsednik, Alojs Simce
Tajnik, And. Gombach
Podtajnik, Jos. Gazvoda
Blagajnik, John Gosenca

ODBORNIKI:

Alojs Lavrič, John Kolbuchar, Anto
Muhčič, Alojs Jenič, Jos. Klobučar
John Murn, Frank Šuštaršič, Louis
Gazvoda

Vratar in maršal, Jos. Kočevar

BOLNIŠKI OBISKOVALCI:
Za Red. Blue in Yellow Jacket,
Tamarack, in za okolico, L. Gazvoda
Oak St., Yellow Jacket.

Laurium, Raymbaultown in Osceola
in okolico; Alojs Laurich

To društvo je samostojno, ter plača
v slučaju bolezni 20.00 na mesec bol-
niške podpore. Vemrtina plača vsaj
član 1.00 za pokojnikom, torj o
več članov tem bolje.

Društvo je sedaj za nedoločen
znižalo pristopnino na \$2.00. Posluž
se te prilike ter pristopite k društvu
K obilnem pristopu vabi

ODBOR.

Društvo sv. Cirila in Metoda

št. 9. v Calumet, Mich.

Spadajoče v J. S. K. J. ima svoje
redno zborovanje vsako tretjo nedeljo
v mesecu, točno ob 9 ur zjutraj v pro-
storih dvorane slovenske cerkve sv.
Jožefa.

Uradniki društva za leto 1919 so:
Pred. Jos. Plautz
Podpred. Math Strauss
Prvi taj. in zastop. John D. Zunich
Zapisnikar: John Ilenich.
Blagajnik: Joseph S. Stukel.

ODBORNIKI ZA ENO LETO
Mihael Šunić Jr., John Gosenca in John
Ilenich

Odborniki za DVE leti
Frank Paulich, Martin Strauss, John
Startz

Maršal in Poslanec: Math Kobe ml.

V slučaju bolezni se najprej oglašite
pri tajniku John D. Zunich 4098 Cone St.

Jednota plačuje v slučaju bolezni \$1
in \$2 na dan takoj od prvega dneva.

Za izgubo roke ali ene noge \$400, za
izgubo enega očesa \$200, za izgubo obeh
rok, nog ali obeh \$800.

V slučaju smrti plača članom (team)
prvega razreda \$1500, drugega razreda
\$1000, tretjega raz. \$500, 4 raz. \$250.

Vsi oddaljeni člani pa zamorejo svoj
je bolezen pismeno naznaniti isti dan
ke zbolijo.

K obilnem pristopu vabi

ODBOR.

USTANOVLJENA LETA 1873.

Merchants & Miners Bank

CALUMET, MICH.

Glavnica \$150,000.00
Prebitek in nerazdeljen dobiček 250,000.00
Obveznosti delničarjev 150,000.00

Od vlog na čas se plačajo obresti

TA BANKA VAM nudi VARNO ULOŽIŠČE za del vaših
PRIHRANKOV. Ima ZADOSTNO GLAVNICO VELIK
PREBITEK, DVAKRAT večji REZERVNI SKLAD, kot ga
postava zahteva ter imajo njeni URADNIKI DOLGO LET
IZKUSNJE v BANCNEM POSLOVANJU.

Charles Briggs, predsednik.

Peter Ruppe, podpredsednik, W. B. Anderson, podpredsednik
in upravitelj, Stephan Paull, blagajnik, J. E. Shepard, blag.
namestnik.

Stari pregovor pravi!

Da se prepričate kaj da je dobro
in

Kje da se dobi. Morate poskusiti.

Da dobite sveže meso, pošteno vago, točno
in uljudno postrežbo, idite k Muvrinu in
nebode Vam žal.

Peninsula Meat Market

VOGAL 6. IN ELM CESTE.

Rojaki, pristopajte v
S. K. P. Družbo.

Izgubljena vest.

Prevel J. P.

Utemeljena vrednemu pijanecu se vidi vsa njegova preteklost kakor en sam strašen zgodin, on ne analizira, ne izprašuje, ne preudarija; tako ga je potrla podoba njegovega navedenega padca, stavlja pred njim, da ga oni proces samoosodbe, kateremu se je radovalno podvrzel, bi je brez primere občutnejše in ostrije, nego najstrožja ljudska sodba. Noče celo vzeti v poštev, da večji del nepreteklosti za katero se tako kolne, niti ne pripada njemu, ubogemu in nesrečnemu pijančku, ampak neki tajni pošastnišili, ki ga je drevila in vrtila, kakor drevo in vrta v stepi vihar ničevno bilko. Kaj je njegova preteklost? Zakaj jo je preživel tako in ne drugače? Kaj je on sam? — Vse to so taka vprašanja, na katera more odgovorjati samo z začudenjem in popolno nezavednostjo. Jarem je delal njegovo življenje; pod jarmom se je rodil in pod jarmom se bo zgrušil v gomilo. A zdaj, glej, je prišlo zato, da bi mu neusmiljeno stavilo vprašanja in odgovarjalo nanj z molkom? Ali zato, da bi izgubljeno življenje vnovič zavežalo v razrušeno shrambo, ki se bo sesula pod njim?

Gorje? Probujejo spoznanje mu ne prinese s seboj niti pomirjenje, niti nadeje, a vzneta vest mu kaže samo en izhod — izhod brezkoristne samoosodbe.

Bila je prej okrog njega megla in sedaj je megla, samo da je se sedaj naselilo vanjo polno množica prikazni; rožljale so prej na rokah težke verige in rožljajo na njih tudi sedaj, samo njih peza je sedaj še enkrat težja, zato ker se je zavedel, da so to verige. V potokih tečejo brezkoristne pijančeve solze; ustavljajo se pred njim dobri ljudje in trdijo, da joče v njem vino.

"Ljudje božji! ne morem ... neznočno!" vika bedni pijanec, a drnhal se krohoče in brije norce z njim. Ona ne razume, da pijanec še nikoli ni bil tako prost vinskih duhov, kakor to minuto, da je sam našel nesrečno stvar, ki hoče raztrgati njegovo ubogo srce na kosce. Ko bi tolpa samna naletela na to najdiero stvar, potem bi spoznala, seveda, da je na svetu bridkost vseh bridkosti — bridkost neznatoma najdene vesti. Spoznala bi, da je ona prav tako podjarmljena in na duhu popačena tolpa, kakor je podjarmljen in naravno popačen pijanec, ki jaskuje pred njo.

"Ne, treba se je je kako iznebiti! Sicer se z nje stegnesh kakor pest!" misli nesrečni pijanec in hoče že vreči svoj najdek na cesto; a zabrani mu blizu stoječi stražnik.

"Zdi se mi, bratec, da hočeš ti trositi kakšne plakadne pamflete po cesti?" mu je rekel, preteč mu s prstom; "za kaj takega te jaz, bratec, lahko za par ur pripravim!"

Pijanec tlači skrivaj najdeno vest v žep in se izgubi s njo. Ko se tako ozira in krade po cesti, pride h krčmji, v kateri toči stari njegov znanec Prohorič pijačo. Najprej pogleda tiho skozi okno in ko vidi, da ni nikogar v oštariji, Prohorič čisto sam dremlje za mizo, odpre v trenutku vrata, skoči v sobo, in predno se Prohorič zave, leži zločesta najdena vest že v njegovi roki.

Nekaj časa je stal Prohorič z izbuženimi očmi; nato ga je nenkrat oblihl pot po vsem telesu. Zazdalo se mu je bogve kako, da toči brez patenta; a ko je natančneje ogledal, se je prepričal, da so vsi patenti, modri zeleni in rumeni pri hiši. Pogledal je na capico, ki jo je imel v rokah, in zdela se mu

je znana.

"Aha!" se je spomnil. Kaj ni to tista capa, ki sem jo siloma zagladil od sebe malo prej, ko sem vzel patent. Da, da, vprav tista je!"

Ko se je o tem zveril, je hkrati nekako izprevidel, da mora pri tej sedaj na kani.

Kadar je človek pri svojem poslu, pa mu pride tako-le zdelo v roke — potem kar reči: adijo! iz vsega skupaj ne bo nič!" je pri mislijeval skoraj mehančno. Namah se je pričel tresi in je obledel, kakor da bi mu bil v oči pogledal doslej neznan strah.

"Umazano je, vse, napajati v bogo ljudstvo! je šepetala vzneta vest."

"Žena! Arina Ivanovna!" je zakričal od strahu ves iz sebe.

Pritekla je Arina Ivanovna. A kakor hitro je zagledala, kar je našel Prohorič, je zavpila s čudno izpremenjenim glasom: "Polica! policaj! Ljudje božji! Tatovi!"

"I zakaj bi moral jaz zavoljo tega lopova priti v eni minuti ob vso?" je mislil Prohorič, imajoč očitno v mislih pijanca, ki mu je podvrzel svoj najdek. In debele kaplje potu so mu vstajale po čelu.

Med tem se je pričela krčma polagoma polniti s pivci. A Prohorič ni stregel z običajno ljubeznivostjo gostom, ampak se na veliko začudenje pivcev branil nali-vati jim pijačo. Čelo jako genljivo jim dokazuje, da je pijača začetek vse nesreče za ubožnega človeka.

"Ko bi ga izpil ti en kozarček — kaj če to! To je celo koristno!" je govoril skozi solze. "A ti, dragi, prežiš na ugodno priliko, da bi ga mogel celo vedro požlampati! In kaj ti pomaga to? Pri tisti priči te vlečejo pred oblast; pri oblasti pa sracejo dol, in odhajaš od tam, kakor da bi bil kakšno nagrado dobil! A vsa, tvoja nagrada je znašala sto batin! Tako torej pomisli, ljubi moj človek, ali se ti je treba za tako nagrado ubijati in vrh tega še meni, tepcu znašati na krp, tvoj prisluženi denar!"

"Kaj pa ti je vendar za Boga milega, Prohorič? Ali si ob pameti?" so mu dejali presenečeni gostje.

"Znored bi, bratec, ko bi se tebi kaj takega primerilo!" je odgovoril Prohorič. "Rajši pogledi, na kakšen patent sem si danes pri pravil."

Prohorič je pokazal podvrženo mu vest in vprašal pivce, ali se je bi morebiti kdo izmed njih hotel poslužiti. A ko so pivci izvedeli, za kaj gre, se govora ni bilo o tem da bi jo kdo vzel, ampak bojazljivo so se od mikali v stran in odhajali proč.

"To je patent, ne!" ni brez zlobe pristavljala Prohorič.

"Pa kaj boš zdaj ti z njim?" so ga izpraševali gostje.

"Kaj? Zdaj so moje misli take: ostane mi samo eno — smrt! Zato ker slepariti zdaj ne morem več; z žganjem zalivati ubogo ljudstvo mi vest ne pusti; kaj mi preostaje torej zdaj drugega, kakor umreti?"

"To je rps!" so se mu smejali gostje.

"Zdaj sem prišel celo do takega sklepa," je nadaljeval Prohorič — "da bom vso posodo, kolikor je je, potrupal in vino v kanal izlil. Veste, kadar ima človek v sebi to krepost, potem je že sam duh po tej dobroti v stanu obrniti mu želodec!"

"Samo daj! Jaz ti bom že posvetila!" se je potegnila Arina Ivanovna. Njenega srea se menda ni bila doteknila dobrota, ki je bila osenčila Prohoriča. "Takihi kreposti bi se ne zmanjkalo!"

A Prohorič je bilo že težko pregeniti. Zalival se je z grenkim solzami in je neptenehoma govoril in govoril.

"Zato," je rekel, "ker če se je že komu ta nesreča pripetila, potem jo mora tudi nositi. In ne sme se izgovarjati, da je to bogove ali kupce, zato ker ni bilo to zanj samo brezuspešno vzeti. Ampak tako, da pa pomisli sam o sebi: 'Nasreč mi človek sem na tem svetu — pa je.'"

Na tak način se je pečal ves dan s filozofirimi problemi, in dasi se je bila Arina Ivanovna z vsemi štirimi uprla odloku svoje-ga moža, potrpati posodo in iztočiti pijačo v kanal, vendar niso oni dan prodali ni kaplje. Pod večer se je Prohorič celo razveselil in ko je legal spat, je dejal jokajoči Arini Ivanovni:

"No, glej, dušica in ljubezniva žena moja! Čeprav si nisva dane, ničesar pridobila, a za to, glej, kako jo lahko človeku, ki ima vedno vest pred očmi!"

In res, kakor hitro je legal, pri tisti priči je zaspal. In ni se premetaval v spanju in tudi smrčal ni, kakor je imel poprej navado; ko si je nabiral blaga, pa vesti ni imel.

A Arina Ivanovna je mislila o tem malec drugače. Ona je prav dobro imela, da v krčmarskem poslu vest ni bogve kako prijetna pridobitev, da bi imel človek od nje kakšen dobiček. Zato je sklenila, iznebiti se nedobrega, gosta, naj velja, kar hoče. Čelo noč si je utrjevala pogum. In precej, ko je zatrepal na zaprašenih oknih krčme prvi jutranji svit, je ukradla spečemu možu vest in zbežala brez sape na ulico.

Kakor nalašč je bil trdni dan; iz sosednjih vasi so že prihajali kmetje z vozovi, in mestni nadzornik Lovec se je odpravljal v svoji lastni osebi na trg, vzdrževati red. Jedva je zagledala Arina Ivanovna prihajajočega Loveca; že se ji je posvetila v glavi srečna misel. Na ves tek se je spustila za njim in toliko da ga je bilo došla mu je že potisnila s čudovito spretnostjo vest po lahko v žep plašča.

Lovec ni bil popoln lopov, a branil seni marsikatre reči in rokam je bil dal precejšnjo prostost. Oči ni imel da bi rekel prekanjenih, ampak kakor pravi-mo imel je bistro oko. Tudi roke niso bile, da bi dejal, predrzne, vendar so se rade zapletle v vsako stvar, na katero so naletele na cesti. Kratkotamo, za drag denar se ga je dalo podkupiti, kjer se ga je hotelo.

In zdaj je pričelo tega človeka viti.

Na trg je prišel in zdi se mu, da vse to, kar je nastavljeno po tleh, po vozovih, vežah in satorih — da vse to ni njegovo, ampak tuje. Kaj takega se mu še ni pripetilo dozdaj. Otira si svoje pretkane oči in pravi sam pri sebi: "Ali spim ali čujem, ali me je bolezen naskočila, ali kali?" Pri stopi k nekemu vozu, hoče stegniti šapo, a šapa se no gane; pristopi k drugemu vozu, hoče kmeti petresti za brado — ali, o groza! — pesti se mu ne odpro!

Strah ga je obšel.

"Kaj mi je vendar danes?" misli Lovec. "Na tak način uničim samega sebe. Čakaj, domu pojdem. Morebiti se mi kaj prevedri v glavi."

Vendar je upal, da mu bo morebiti prešlo. Začel se je izprehajati po trgu. Gleda vsakovrstno perutnino, raznolične stvari, so razložene po tleh, a vse, kakor da bi mu govorilo: Blizu imaš blizu roko, pa ne boš!

A kmo je so dobili med tem pogum. Videč, da je človek ob pe-met in samo zija, so začeli iz njegove norce briti in ga klicati za Fofana Fofaniča.

"Ne napasti me je morala kakšna bolezen!" je doglal Lovec in se odpravil brez ključačev, s praznimi rokami domov.

Vrča se domov, in Lovka žena ga že čaka in misli: "Bog ve, koliko ključačev mi prinese danes moj ljubi mož?" — Zlajci — no, bogve, kaj za reči je srce in kaj in vrha se je na to vprašala.

"Kam si del ključačev?" je zavpila nje.

"Moja vest mi je prica, da ..."

"se je hotel opravičevati Lovec."

"Kje imaš ključačev, se vprašam!"

"Moja vest mi je prica, da ..."

je ponovil Lovec.

"Dobro, torej pa imej svojo vest za kosilo do prihodnjega tržnega dne! Jaz zate nimam kosila!" je rekla Lovka odločno.

Povesil je Lovec glavo, ker je vedel, da je beseda Lovke nepregrenko vino ravno kar potrebujete. To zdravilo izčisti drobno, pomaga prebavi in obudi tek. Ter je oboje, uspešno in okusno. Dobite ga pri Všem, kaj, u, dobite ga premočljivo. Odložil je plaščin mahoma se je čisto mprešenil. Ko je obesil vest obenem s plaščem na steno, mu je postalo zopet lahko in svobodno, in zopet se mu je začelo zdeti, da ni na svetu nič tujega ampak vse njegovo. In začutil je iznova v sebi sposobnost grabiti in požirati.

"Čakajte, zdaj se mi pa ne izvijete iz rok, prijatelji!" je rekel Lovec, maneč si roke, in začel naglo metati nase plašč, da bi na vso sapo letel na trg.

Toda — o, čudo! — toliko da se je dobro ogrnil, se je že zopet pričel krčiti. Prav, kakor da bi bila dva človeka v njem: eden brez plašča — brezvestni, grabežljivi in dolgoroki; a drugi — v plašču — poparjeni in plašni. Toda čeprav je videl, da še ni prišel skozi vrata, pa je bil že malo dušen, vendar je hotel na vsak način iti na trg. "Kdo ve, morebiti se bom preinaga!" si je mislil sam pri sebi.

Ali čim bliže trgu je prihajal, tem močnejše mu je bilo srce, tem nodoljiveje je govorila v njem zahteva, pomiriti se z vsem tem srednjim in malim narodom, ki se za krajcar cel dan ubija na dežju in v blatu. Zdaj mu že ni bilo več do tega, da bi skilil po tujih ključačih; svojo lastno mošnjo, ki jo je imel v žepu, je težko nosil, kakor da bi naenkrat iz zaupljivega vira zvedel, da v tej mošnji ne leže njegovi, ampak tuji novci.

"Na bratec, petnajst kopejk!" je rekel, pristopivši nekemu kmetiču in stisniti mu v roke drobiž.

"Za kaj naj bo to, Fofan Fofanič?"

"E, za mojo prejšnjo krivico, bratec! Odpusti mi v Kristovem imenu!"

"No, naj ti odpusti Bog!"

Na tak način je obhodil ves trg in razdal ves denar, ki ga je imel pri sebi. Dasi mu je bilo lahko, ko je to storil, vendar se je globoko zamislil.

Ne, ne, to se me je morala kakka bolezen polotiti," je rekel zopet sam pri sebi. "Pojdem rajši domov pri tej priliki pa nabereim na ulici kolikor mogoče veliko beračev in jih nastim doma z vsem, kar mi je Bog dal!"

Rečemo — storjeno. Nabral je celo krdelo beračev in jih pripeljal s seboj na dvorišče. Lovka je samo povzdignila roko. Čakala je, kakšno budalost mož šo naredi. A on je potihem šel mimo nje in ji ljubeznivo rekel:

"Vidiš, Fedosjuška, to so oni nepreskrbljeni ljudje, ki si prošla da bi ti jih prepeljal. Daj, nasiti jih v Kristovem imenu!"

Ali toliko da je obesil plašč na klin, mu je postalo zopet lahko in svobodno. Skozi okno gleda in vidi, da se zbira na njegovem dvorišču beraški narod iz celega mesta. Vidi in ne ume, zakaj. Ali naj bi pretepel vso to sodrgo?

Denarno Stanje

First National Bank of Calumet

Ob sklepu poslovanja 4. marca 1919

Sedaj je čas

Da prihranite del svojega zaslužka s tem, da ga naložite. Mi Vas vabimo, da napravite našo banko Vaš hranilni dom. Z 1.00 dolarjem lahko pričnete varčevati.

Prinesite k nam Vašo zadolžnico Svobode -Liberty Bond- in mi jih bomo spravili za Vas BREZPLACNO.

Naše veselje je Vam ustreči.

Prva narodna banka v Calumetu.

Celotni Stan

Finske vzajemne zavarovalnice

v Calumet, Mich.

Od časa organizacije 1860

Število zavarovalcev 3,297.00
Sedanja rizika zavaroval-nine 3,729,959.00
Dividenda izplačana čla-nom 320,172.68
Požarne izgube 151,250.42
Vrednost v gotovini 206,263.48

Naraščaj denaria v zadnjih sed-mih letih.

1912.....	127,284.81
1913.....	129,067.45
1914.....	140,991.97
1915.....	156,150.60
1916.....	159,020.74
1917.....	179,829.38
1918.....	206,263.48

DIREKTORJI:

Henry A. Kittl, predsednik. Oscar Keckonen, podpreds. John Want-ti, tajnik. O. K. Sorsen, podtaj-nik. Jacob Utti, blagajnik. Al- bert Tapani, pom. blagajnik. W. Frimodig, glavni upravitelj. Mat. I. Ohela in William Johnson, dbornika.

Ali potrebujete očala?

Ako jih da, oglasite se pr nas in mamostroj za pregled in poskus mi, z katerem natanko preišče-očo oči, preden uredimo očala.

Zraven tega imamo vedno v zalogi popolno izbirkoo zlatnine, ur, stenskih in žepnih, prstanov, rožnih vencev, peres in raznih družih draguljev.

Obiščite nas vedno na starem mestu.

A. Fahlen & Co.

32 peta cesta. Calumet, -M ich

"Kdo ste, ljudje, božji?" je pritekel na dvorišče sam iz sebe.

"Kdo, kdo? Vse to so nepreskrbljeni ljudje, ki si jih ti ukazal nasiti!" se je obegnula Lovka.

"Črez pleča bi jim dal s korbačem!" je zakričal z izpremenjenim glasom in se kakor blazen vrgel nazaj v hišo.

(Dalje prihodni.)

Richterjev Pain Expeller sidrom z